

บทที่ 3

พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี กับผลที่เกิดขึ้นภายหลังที่นำมาใช้ในประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้กฎหมายพิกัดอัตราศุลกากรฉบับใหม่คือ พระราชกำหนดอัตราศุลกากร พ.ศ. 253๒ มาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2531 โดยนำเอาวิธีการจำแนกประเภทสินค้าของระบบฮาร์โมนีมาใช้ แทนวิธีการจำแนกประเภทสินค้าเดิม ซึ่งใช้ระบบ CCCN (Customs Co-operation Council Nomenclature) หมายถึงระบบ BTN เดิม ในการที่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงนำเอาพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนีมาใช้นี้ เนื่องจากเหตุผลหลายประการ และเมื่อมีการนำมาใช้แล้วผลที่ตามมาก็มีทั้งผลดีและผลเสีย ในบทนี้จะได้ศึกษาถึงผลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังการนำระบบฮาร์โมนีมาใช้ โดยจะศึกษาถึงการจำแนกประเภทสินค้าตามระบบเดิม ว่ามีลักษณะอย่างไร และมีเหตุผลใดที่จะต้องนำระบบฮาร์โมนีมาใช้ และจะศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นตามลำดับ

3.1 การจำแนกประเภทพิกัดสินค้าก่อนเข้าสู่ระบบสากล

การจัดเก็บภาษีศุลกากรของไทยนั้น ได้มีการจัดเก็บมาแต่โบราณแล้ว มีหลักฐานให้สันนิษฐานได้ว่ามีมาก่อนสมัยพ่อขุนรามคำแหง และหลักฐานที่สำคัญที่แสดงให้เห็นว่ามีการจัดเก็บภาษีศุลกากรแก่ของที่นำเข้าหรือส่งออก คือ ถ้อยคำในหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงยุคสุโขทัยเป็นราชธานี มีข้อความตอนหนึ่งว่า "เจ้าเมืองบ่เอาจกอบในไพร่ลู่ทาง เพื่อนจูงวัวไปค้า ขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าม้าค้า" แสดงให้เห็นว่าในสมัยนั้นมิได้มีการจัดเก็บภาษีศุลกากรที่เรียกว่าจกอบ ส่วนในสมัยอยุธยาที่มีหลักฐานว่ามีการศุลกากรเข้ามาเกี่ยวข้อง ปรากฏหลักฐานอยู่ในกฎหมายเก่าลักษณะอาญาหลวง กล่าวไว้ว่า "นายพระขนอนธนบุรี ขนอนน้ำ ขนอนบก แห่งใดในพระนครศรีอยุธยา จะเก็บจกอบในสำเภา" และยังมีข้อสันนิษฐานทางประวัติศาสตร์ ตามบันทึกของมิสเตอร์ เดอลาบูแบร์ ที่เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศไทย มีเค้าความว่าแต่เดิมมีการจัดเก็บจกอบเรือสินค้าด้วย ⁴²

⁴² พระยาอนุมานราชชน, ตำนานศุลกากร (พระนคร: โรงพิมพ์กรมสารบรรณทหารเรือ, 25๒6), หน้า 3-4.

ส่วนลักษณะการจัดเก็บนั้น ในสมัยอยุธยาได้มีการจัดเก็บแก่สินค้าในสำเภา โดยให้นับสิ่งของจนถึง 1๒ แล้วอาจจกอบไว้ 1 ต่อมาในสมัยพระนารายณ์มหาราช ได้มีการปรับปรุง โดยการกำหนดขนาดของปากเรือ หากกว้างกว่า 6 ศอก ก็ให้เก็บล้าละ 6 บาท แม้จะมีความยาวไม่ถึง 6 วา ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีจัดเก็บ โดยใช้ความกว้างของปากเรือ และจำนวนครั้งที่เรือเข้ามาค้าขายเป็นเกณฑ์กำหนดอัตราอากร กล่าวคือ เรือที่มีความกว้างของปากเรือตั้งแต่ 4 วาขึ้นไป หากเป็นเมืองที่มีพระราชไมตรีต่อกัน และไปมาค้าขายกันไม่ขาดแล้ว จะเก็บวาละ 12 บาท ถ้าเป็นเมืองอื่น และไม่ได้ค้าขายสม่ำเสมอจะเก็บวาละ 2๒ บาท ⁴³

ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น การจัดเก็บอากรยังมีความคล้ายคลึงกับสมัยกรุงศรีอยุธยา คือจัดเก็บจากค่าปากเรือ ในสมัยรัชกาลที่ 2 ได้มีการปรับปรุงอัตราอากร โดยสินค้าที่บรรทุกมากับเรือที่เข้าออกเป็นประจำ ต้องเสียอากรในอัตราร้อยละ 3 ส่วนสินค้าที่บรรทุกมากับเรือเป็นครั้งคราว ต้องเสียอากรในอัตราร้อยละ 8 ส่วนค่าปากเรือได้มีการปรับปรุง โดยใช้จำนวนเสาเรือเป็นเกณฑ์คือเรือสามเสาเก็บวาละ ๘๒ บาท เรือสองเสาดิ่งเก็บวาละ 4๒ บาท ⁴⁴ ต่อมาประเทศไทยได้ทำสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีกับอังกฤษ (สนธิสัญญาเบอร์นี) และได้มีการทำสัญญาทางการค้า เมื่อปี พ.ศ. 2365 สัญญานี้กำหนดให้ไทยเก็บอากรปากเรืออย่างเดียว คือ ถ้ามีสินค้าบรรทุกเข้ามาด้วยให้เรียกเก็บวาละ 1,7๒๒ บาท ถ้าไม่มีสินค้าให้เรียกเก็บวาละ 1,5๒๒ บาท โดยไม่ให้เก็บภาษีอย่างอื่น ๆ อีก ⁴⁵ ต่อมาได้มีการทำสนธิสัญญาใหม่ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2399 (สนธิสัญญาเบาว์ริง) ซึ่งเป็นต้นแบบในการทำสนธิสัญญากับชาติอื่น ๆ ในเวลาต่อมา

⁴³ เสทีอน สุลโสภณ, ประวัติศาสตร์ฉบับพัฒนาการเล่ม 1 (พระนคร: อักษรเจริญทัศน์, 2515), หน้า 8๒

⁴⁴ ม.ร.ว.แสงโสม เกษมศรี และวิมล พงศ์พิพัฒน์, ประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3 (2335-2394) (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักนายกรัชมุนตรี, 2523), หน้า 234.

⁴⁵ วิลลาสวงค์ พงศ์บุตร, ประวัติศาสตร์ไทย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 252๒), หน้า 6๒.

สนธิสัญญาฉบับนี้ มีผลเป็นการจำกัดอิสรภาพในการหารายได้จากภาษีอากร เป็นการนำระบบศุลกากรของไทยเข้าระบบ "ร้อยชักสาม" กล่าวคือ สนธิสัญญาได้กำหนดให้ยกเลิกการเก็บภาษีปากเรือ และให้เก็บภาษีขาเข้าและขาออกแทน โดยในส่วนของสินค้าขาเข้าให้เรียกเก็บร้อยละ 3 เว้นแต่เหล้าไวน์ และเหล้าเบียร์ให้เก็บได้ร้อยละ 8⁴⁶ นอกจากนี้สนธิสัญญานี้ยังกำหนดในเรื่องการยกเว้นอากรของใช้ส่วนตัว เรื่องการคืนเงินอากรสำหรับสินค้าที่ขายไม่หมด และส่งกลับออกไป เรื่องการไม่เก็บภาษีซ้ำซ้อน เรื่องการให้ผลปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favoured-Nation Treatment) หรือ MFN

3.2 ยุคการปรับเข้าสู่งานศุลกากรระบบสากล

การถูกจำกัดอิสรภาพในการแสวงหารายได้ของคนไทย มีผลให้เกิดการปรับปรุงระบบการบริหารของศุลกากร เพื่อควบคุมการรวบรวมรายได้ของรัฐให้ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ประเทศไทยซึ่งอยู่ฝ่ายสัมพันธมิตรได้รับชัยชนะ จึงได้มีการเจรจาขอแก้ไขสนธิสัญญากับประเทศต่าง ๆ โดยสหรัฐอเมริกายอมรับเป็นชาติแรกและมีการทำสนธิสัญญาใหม่กับสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2463 ต่อมาได้มีการทำสนธิสัญญาใหม่กับอังกฤษ ในส่วนของอังกฤษนี้ยังมีข้อผูกพันบางประการ เช่น กำหนดให้เก็บอากรกับด้ายดิบ ด้ายเย็บผ้า เหล็ก และเหล็กกล้า ของทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้า เครื่องจักรและส่วนของเครื่องจักรเฉพาะที่เป็นของอังกฤษได้ไม่เกินร้อยละ 5 ของราคาในระยะ 10 ปีแรกของสนธิสัญญา⁴⁷

การกำหนดอัตราอากรขึ้นเป็นรูปแบบที่ชัดเจน มีขึ้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2469 โดยพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร พุทธศักราช 2469 อัตราอากรที่กำหนดขึ้นโดยพระราชบัญญัตินี้ ในด้านขาเข้า มีอัตราพื้นฐานสำหรับสินค้าขาเข้าทั่วไปร้อยละ 5 ของราคา และมีอัตราสำหรับสินค้าเฉพาะอย่างอยู่อีก 10 ชนิด เช่น ยาสูบ ร้อยละ 25 เบียร์และไวน์ ร้อยละ 12 เป็นต้น

⁴⁶ ถวิล วิสฤทธิจินดา, เรื่องเดิม, หน้า 23.

⁴⁷ ไกรศรี จาติกวณิช, เรื่องเดิม, หน้า 26-27.

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้มีการแก้ไขรวม 11 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2478 จึงมีการยกเลิก โดยในปีดังกล่าวประเทศไทยเริ่มนำวิธีการจัดแบ่งประเภทสินค้าเข้าที่นานาประเทศถือปฏิบัติ มาใช้ในกฎหมายพิกัดอัตราศุลกากร โดยตราเป็นพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร พุทธศักราช 2478 โดยกำหนดให้แบ่งของเข้าเป็น 7 หมวด ในแต่ละหมวดแบ่งออกเป็นภาค มี 3๗ ภาค และในแต่ละภาคแบ่งย่อยออกเป็นประเภทพิกัด รวม 1๗7 ประเภท และกำหนดอัตราอากรสำหรับของในแต่ละประเภทพิกัด หรือประเภทพิกัดย่อยตามความเหมาะสมแก่กรณี ช่วงต่ำสุดถึงสูงสุดของอัตราอากรตามราคา อยู่ในระดับร้อยละ 5-6๗ โดยอัตราพื้นฐานสำหรับสินค้าเข้าทั่ว ๆ ไปร้อยละ 2๗⁴⁸

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมต่อมาอีกรวม 17 ครั้ง ถึงปี พ.ศ. 25๒2 จึงถูกยกเลิกไป โดยมีการนำเอาระบบแบบแผนที่เป็นสากลมากขึ้นมาใช้แทน

3.3 การจำแนกประเภทพิกัดสินค้าตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 25๒3

โครงสร้างพิกัดของไทยได้เข้าสู่ระบบที่เป็นสากลอย่างแท้จริง เมื่อได้มีการตราพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 25๒3 ออกมายกเลิกกฎหมายพิกัดอัตราศุลกากรฉบับเดิม และมีการแบ่งประเภทสินค้าเข้าใหม่ โดยใช้ระบบ CCCN (Customs Co-operation Council Nomenclature) ของคณะกรรมการความร่วมมือทางศุลกากร พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 25๒3 แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

3.3.1 ส่วนแรกเป็นตัวของพระราชกำหนด มีอยู่ 13 มาตรา ได้ระบุถึงหลักการและการให้อำนาจในการจัดเก็บอากรศุลกากร ตลอดจน อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ในการแก้ไขปรับปรุงอัตราอากรศุลกากร ซึ่งเป็นส่วนที่ประเทศไทยกำหนดขึ้นเองตามความจำเป็น

⁴⁸ ดิเรก มาลากร, เรื่องเดิม, หน้า 5๒4-5๒5.

3.3.2 ส่วนที่สองได้แก่ภาค 1 และภาค 2 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับการจำแนกสินค้าขาเข้า แบ่งออกเป็นหมวด เป็นตอน และเป็นประเภทอย่างมีระบบ พร้อมกับกำหนดอัตราอากรสำหรับสินค้าแต่ละประเภทเหล่านั้น ดังปรากฏในภาค 2 และหากว่าสินค้าใดก็ตามที่นำเข้ามาแล้วมีปัญหาว่าจะจำแนกไว้ในพิกัดประเภทใด จึงจะถูกต้อง ก็ให้ใช้หลักเกณฑ์การตีความในภาค 1 เป็นหลักในการพิจารณา

ข้อกำหนดในส่วนที่ 2 นี้ เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร และมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

- ส่วนที่เป็นโครงสร้าง ได้จำแนกสินค้าออกเป็นหมวด เป็นตอน และเป็นประเภท ประเทศไทยได้ใช้ระบบของ Brussels Tariff Nomenclature ต่อมาเป็นมาเรียกว่าระบบ CCCN

- องค์ประกอบอีกส่วนหนึ่ง คือ อัตราอากรที่กำหนดให้กับสินค้าในพิกัดแต่ละประเภท สินค้าประเภทใดพียงมีอัตราอากรเท่าใด ประเทศไทยเป็นผู้กำหนดขึ้นเองตามความจำเป็น หรือกำหนดตามนโยบายของรัฐบาล เรียกกันว่า โครงสร้างอัตราอากร

3.3.3 ส่วนที่ 3 ได้แก่ภาค 3 เป็นพิกัดอัตราศุลกากรสำหรับสินค้าขาออก ได้ระบุรายการสินค้าไว้ ประเทศไทยเป็นผู้กำหนดขึ้นเอง

3.3.4 ส่วนที่ 4 ได้แก่ภาค 4 เป็นส่วนที่ระบุข้อยกเว้นแก่ของนำเข้า หรือส่งออก กล่าวคือ กำหนดให้ของนำเข้าหรือส่งออกมีลักษณะใดบ้าง หรือนำไปใช้ในการใดบ้าง หรือโดยบุคคลที่มีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าหรืออากรขาออก แล้วแต่กรณี เป็นบทบัญญัติที่ประเทศไทยกำหนดขึ้นเอง โดยคำนึงถึงหลักปฏิบัติในทางสากล

ในส่วนของการจำแนกประเภทสินค้าตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 3.3.2 นั้น ประเทศไทยได้รับเอาโครงสร้างการจำแนกประเภทสินค้าตามระบบ CCCN มาบัญญัติไว้ในพระราชกำหนดทั้งสิ้น (รายละเอียดของการจำแนกตามระบบ CCCN ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 1) จะมีข้อแตกต่างบ้างในกรณีที่มีการจำแนกประเภทสินค้าในประเภทพิกัดของ CCCN มีความละเอียดไม่เพียงพอที่จะกำหนดอัตราอากรให้เหมาะสมสำหรับสินค้าเฉพาะอย่างได้ ก็ให้แบ่งเลขรหัส 4 ตัวของประเภทพิกัดออกไปเป็นประเภทย่อย โดยใช้ตัวอักษรแทนประเภทย่อย และบางประเภทย่อยที่

จำเป็นต้องแยกย่อยออกไปอีก ก็แยกออกไปโดยให้ตัวเลขภายในวงเล็บกำกับ เช่น การแบ่งประเภทพิกัดที่ 85.15 ย่อยลงไปถึง 85.15 ข (1) สำหรับเครื่องรับโทรทัศน์สี ประเภทพิกัดที่ 85.15 ข (2) สำหรับเครื่องรับโทรทัศน์ขาวดำ และประเภทพิกัดที่ 85.15 ข (3) สำหรับเครื่องรับวิทยุกระจายเสียง

ประเทศไทยได้นำเอาระบบ CCCN มาใช้ โดยมีได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยระบบการจำแนกประเภทสินค้าในพิกัดอัตราศุลกากร (Convention on Nomenclature for the Classification of Goods in Customs Tariff) ซึ่งทำให้ประเทศไทยไม่ต้องปฏิบัติเคร่งครัดตามอนุสัญญาฯ ที่กำหนดให้ประเทศภาคีแก้ไขกฎหมายพิกัดอัตราศุลกากรให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมทุกครั้ง พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 25๒3 มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามความจำเป็นแห่งปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานในแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้เกิดความเหมาะสม รวมทั้งสิ้น 56 ครั้ง

3.4 เหตุผลของการนำพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนิซ์มาใช้ในประเทศไทย ตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 253๒

สำหรับเหตุผลในการที่ประเทศไทย ยอมรับเอาพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนิซ์มาใช้ เกิดจากเหตุผลหลายประการ ซึ่งจะแยกกล่าวเป็นกรณี คือ

3.4.1 ประเทศไทยได้ใช้พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 25๒3 ซึ่งเป็นพิกัดอัตราศุลกากรตามระบบ CCCN ที่มีหลักการจำแนกประเภทสินค้าอยู่หลายวิธี เช่น

- การจำแนกประเภทสินค้าตามกรรมวิธีในการผลิต เช่น วัตถุดิบจำพวกพลาสติก ในตอนที่ 39
- การจำแนกประเภทสินค้าตามลำดับ และขั้นตอนของการผลิต เช่น ไขมัน และน้ำมันที่ได้จากพืชและสัตว์ ในตอนที่ 15
- การจำแนกประเภทสินค้าตามชนิดของวัตถุดิบ เช่น ทองคำ โลหะ ในตอนที่ 73 ถึงตอนที่ 8๒
- การจำแนกประเภทสินค้าตามลักษณะของการใช้สอย หรือตามประโยชน์ของการใช้สอย เช่น ทองคำเครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้า ในตอนที่ 84 และ 85

การจำแนกในลักษณะดังกล่าว เป็นการจำแนกโดยคำนึงถึงเทคโนโลยีในการผลิต และสินค้าที่ขายกันในขณะนั้นเป็นสำคัญ แต่ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีเทคโนโลยีของโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ได้มีการผลิตและค้าขายสินค้าใหม่ ๆ ในตลาดโลก ทำให้มีสินค้าเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องวิดีโอ เป็นต้น แต่พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 25๑๓ ไม่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงวิธีการให้สอดคล้องกับวิวัฒนาการดังกล่าว จะมีการแก้ไขปรับปรุงบ้างก็แต่ในเรื่องของอัตราอากรศุลกากรเท่านั้น สินค้าใหม่ ๆ ที่นำเข้า จึงมักมีปัญหาต้องตีความเสมอว่าควรจัดประเภทพิกัดสินค้านั้นอย่างไร อัตราอากรเท่าใด ซึ่งมีผลทำให้การจัดเก็บหรือชำระอากรศุลกากรขาดความแน่นอน จนก่อให้เกิดผลกระทบต่อการลงทุน การผลิตในประเทศ การครองชีพของผู้บริโภค ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศ และการบริหารงานของกรมศุลกากรเอง

3.4.2 เมื่อระบบฮาร์โมนไนซ์มีผลใช้บังคับอย่างเป็นทางการตามอนุสัญญา ระบบฮาร์โมนไนซ์ ปรากฏว่ามีประเทศต่าง ๆ ทั้งที่กำลังใช้พิกัดอัตราศุลกากรในระบบ CCCN และประเทศที่ไม่ได้ใช้พิกัดอัตราศุลกากรในระบบ CCCN แต่ใช้ระบบของตนเอง ได้แสดงความประสงค์และเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาระบบฮาร์โมนไนซ์ และได้นำระบบฮาร์โมนไนซ์ไปใช้⁴⁹ ประเทศเหล่านี้มีจำนวนไม่น้อยที่เป็นคู่ค้าสำคัญของไทย ซึ่งมีมูลค่าในทางการค้าสูงถึงร้อยละ 67 ของมูลค่าทางการค้าทั้งหมดที่ประเทศไทยค้าขายกับประเทศต่าง ๆ ในโลก⁵⁰ นอกจากนี้ประเทศไทย กำลังอยู่ในระหว่างการขยายตัวทางการค้ากับประเทศดังกล่าว ประเทศไทย จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายพิกัดอัตราศุลกากรฉบับเดิม โดยนำเอาระบบฮาร์โมนไนซ์มาใช้เช่นเดียวกัน

3.4.3 พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนไนซ์ นอกจากจะมีวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรแล้ว ยังมีความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนในการจัดเก็บสถิติทางการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น ในขณะที่ประเทศไทยเริ่มเปลี่ยนนโยบายในการผลิตและการค้า โดยมุ่งเน้นทางการค้าขายกับต่างชาติมากขึ้น ในระบบการค้าระหว่างประเทศ ข้อมูลสถิติทางการค้าต่าง ๆ นั้น มีความสำคัญ

⁴⁹ ตูภาคผนวก จ

⁵⁰ ตูภาคผนวก จ

ในการกำหนดนโยบายเป็นอย่างมาก จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยนำเอาระบบฮาร์โมนิซ์มาใช้แทนระบบเดิม

3.5 การเปลี่ยนแปลงหลักการและโครงสร้างการจำแนกประเภทสินค้า ตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรพ.ศ. 2503 เปรียบเทียบพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

3.5.1 พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ได้มีการปรับปรุงบทบัญญัติทั่วไปบางมาตรา เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการบังคับใช้พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนิซ์

ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา 12⁵¹ ในพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2503 มาบัญญัติไว้ในมาตรา 15⁵² ของพระราชกำหนดฉบับปัจจุบัน ซึ่งมีใจความสำคัญที่เปลี่ยนแปลงก็คือ ให้อธิบดีมีอำนาจตีความพิกัดอัตราศุลกากรที่ายพระราชกำหนด โดยในการตีความพิกัดอัตราศุลกากรนี้ ให้ถือตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในภาค 1 โดยพิจารณาประกอบกับคำอธิบายพิกัดอัตราศุลกากร (Explanatory Note) ของคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร โดยมีเหตุผลที่ต้องแก้ไขปรับปรุงก็เนื่องมาจาก ต้องการที่จะให้การตีความของอธิบดีกรมศุลกากร มีหลักเกณฑ์เป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับการนำพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนิซ์มาใช้

⁵¹ มาตรา 12 พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรพ.ศ. 2503 "อธิบดีกรมศุลกากร มีอำนาจตีความในพิกัดอัตราศุลกากรแนบท้ายพระราชกำหนดนี้ โดยวิธีออกประกาศแจ้งอัตราอากร การตีความให้ถือตามหลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากรในภาค 1 ท้ายพระราชกำหนดนี้"

⁵² มาตรา 15 พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรพ.ศ. 2530 "อธิบดีกรมศุลกากร มีอำนาจตีความในพิกัดอัตราศุลกากรที่ายพระราชกำหนดนี้ โดยวิธีออกประกาศแจ้งพิกัดอัตราศุลกากร การตีความตามวรรคหนึ่ง มิให้มีผลย้อนหลังการตีความ ให้ถือตามหลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากรในภาค 1 ท้ายพระราชกำหนดนี้ ประกอบด้วยคำอธิบายพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนิซ์ของคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร ที่จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดตั้งคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร ซึ่งทำเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2493 และประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2515"

3.5.2 ความแตกต่างของหลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร ตั้ง
ปรากฏอยู่ในภาค 1 ของพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร

หลักเกณฑ์การตีความฯ ตาม พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ. 25๒3	หลักเกณฑ์การตีความฯ ตาม พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ. 253๒
<p>ข้อ 2 ข้อความในประเภท ที่กล่าวถึง วัตถุหรือสารชนิดใด ให้หมายรวมถึงสิ่ง ผสมหรือสิ่งประกอบที่มีวัตถุหรือสารชนิด นั้นปนอยู่กับวัตถุหรือสารชนิดอื่นด้วย</p> <p>เมื่อกล่าวถึงของที่ทำด้วยวัตถุ หรือ สารใด ให้หมายถึงของทั้งที่ทำด้วยวัตถุ หรือสารนั้นทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน ด้วย</p> <p>การจำแนกประเภทของๆ ที่ประกอบ ด้วยวัตถุหรือสารตั้งแต่หนึ่งชนิดขึ้นไปให้ เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ 3</p>	<p>ข้อ 2 (ก) ประเภทที่ระบุถึงของใดให้ หมายรวมถึง ของนั้นที่ยังไม่ครบสมบูรณ์ หรือยังไม่สำเร็จ หากว่าในขณะที่นำเข้ามี ลักษณะอันเป็นสาระสำคัญของ ๆ ที่ครบ สมบูรณ์หรือสำเร็จแล้ว และให้หมายรวม ถึงของที่ครบสมบูรณ์หรือสำเร็จแล้ว (หรือ ที่จำแนกเข้าประเภท ของที่ครบสมบูรณ์ หรือสำเร็จแล้ว ตามนัยแห่งหลักเกณฑ์นี้) ที่นำเข้ามาโดยถอดแยกออกจากกัน หรือ ยังไม่ได้ประกอบเข้าด้วยกัน</p> <p>ของตามวรรคแรก จะนำเข้าเข้ามาต่าง วาระกันก็ได้ โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด</p> <p>(ข) ประเภทที่ระบุถึงวัตถุหรือสารใด ให้หมายรวมถึงของผสม หรือของรวมที่มี วัตถุหรือสารนั้นรวมอยู่กับวัตถุหรือสารอื่น ความที่ระบุถึงของที่ทำด้วยวัตถุ หรือสาร ใดให้หมายรวมถึงของที่ประกอบด้วยวัตถุ หรือสารนั้นล้วนๆหรือเพียงบางส่วน การ จำแนกประเภทของๆ ที่ประกอบด้วยวัตถุ หรือสารมากกว่าหนึ่งชนิดขึ้นไปให้จำแนก ตามหลักเกณฑ์ข้อ 3</p>

หลักเกณฑ์การตีความข้อ ๒ (ก) เป็นการกำหนดขึ้นใหม่ โดยนำเอาหลักเกณฑ์ตามหมายเหตุในหมวด 16 หมวด 17 ตอนที่ ๑๒, ๑๒, ๑๓, ๑๗ และหลักเกณฑ์ข้อ ๕ ตามกฎหมายเดิม มารวบรวมอยู่ในที่เดียวกัน และแก้ไขข้อความใหม่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนหลักเกณฑ์การตีความข้อ ๒ (ข) มีความหมายเช่นเดียวกับข้อ ๒ ตามกฎหมายเดิม

หลักเกณฑ์การตีความฯ ตาม พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ. ๒๕๒๓	หลักเกณฑ์การตีความฯ ตาม พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ. ๒๕๓๒
ข้อ ๓ (ค) ของซึ่งไม่อาจจัดเข้าในประเภทใดตามความในข้อ (ก) หรือ (ข) ให้จัดเข้าในประเภท ซึ่งมีอัตราอากรสูงสุด	ข้อ ๓ (ค) เมื่อของใดไม่อาจจำแนกประเภทตามหลักเกณฑ์ข้อ ๓ (ก) หรือ ๓ (ข) ได้ ให้จำแนกเข้าประเภทที่ลำดับไว้หลังสุดในบรรดาประเภทที่อาจจำแนกเข้าได้โดยเท่าเทียมกัน

หลักเกณฑ์ข้อ ๓ (ค) ตามหลักเกณฑ์การตีความตามกฎหมายใหม่ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นมาใหม่ ในกรณีที่ไม่มีอาจจัดสินค้าเข้าประเภทใด ๆ โดยใช้หลักเกณฑ์การตีความฯ ข้อ ๓ (ก) หรือ ข้อ ๓ (ข) ได้ ก็ให้จัดสินค้านั้นเข้าประเภทพิกัดที่ระบุไว้ในลำดับหลังสุด หลักเกณฑ์ข้อนี้ตามกฎหมายเดิมให้จัดเข้าพิกัดที่มีอัตราอากรสูงสุด ตามกฎหมายใหม่ให้จัดเข้าพิกัดลำดับหลังสุด

<p>หลักเกณฑ์การตีความฯ ตาม พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ.25๒3</p>	<p>หลักเกณฑ์การตีความฯ ตาม พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ.253๒</p>
	<p>ข้อ 5 นอกจากข้อกำหนดข้างต้นแล้ว หลักเกณฑ์ต่อไปนี้จะใช้กับของที่ระบุไว้</p> <p>(ก) กระเป๋ากล้องถ่ายรูป หีบเครื่องดนตรีกระเป๋ापี่น กล้องอุปกรณ์เขียนแบบ กล้องสัร็อยค้อและภาชนะบรรจุที่คล้ายกัน ที่ทำรูปทรงหรือขนาดเป็นพิเศษเพื่อบรรจุของ หรือชุดของของโดยเฉพาะ ใช้ได้คงทน และนำเข้ามาด้วยกันกับของที่มีเจตนาให้ร่วมกัน ให้จำแนกตามประเภทของของที่บรรจุถ้าตามปกติเป็นชนิดที่ต้องขายพร้อมกัน อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์นี้ไม่ให้ใช้กับภาชนะบรรจุ ที่เห็นได้ว่ามีลักษณะอันเป็นสาระสำคัญในตัวเอง</p> <p>(ข) ภายใต้ข้อบังคับของหลักเกณฑ์ข้อ 5(ก) ข้างต้น วัตถุและภาชนะสำหรับใช้ในการบรรจุที่บรรจุของเข้ามาให้จำแนกเข้าประเภทเดียวกันกับของนั้น ถ้าวัตถุและภาชนะนั้น เป็นชนิดที่ตามปกติใช้สำหรับบรรจุของดังกล่าว อย่างไรก็ตามไม่ให้ใช้ข้อกำหนดนี้เมื่อเห็นได้ชัดว่าวัตถุและภาชนะ สำหรับใช้ในการบรรจุนั้นเหมาะสมสำหรับใช้ซ้ำได้อีก</p>

3.5.3 ความแตกต่างของการจำแนกประเภทสินค้า ดังปรากฏอยู่ในภาค 2 ของพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร

พ.ร.ก.พิกัดฯ พ.ศ.25๒3	พ.ร.ก.พิกัดฯ พ.ศ.253๒
1. มาจากระบบ CCCN	1. มาจากระบบฮาร์โมนี
2. ลักษณะการแบ่งกลุ่มของสินค้า แบ่งเป็น 21 หมวด 99 ตอน 1๒92 ประเภท (เลขรหัส 4 ตัว) ไม่มีประเภทย่อย	2. ลักษณะการแบ่งกลุ่มของสินค้าแบ่งได้ละเอียดกว่า โดยแบ่งเป็น 21 หมวด 96 ตอน 1241 ประเภท (เลขรหัส 4 ตัว) 5๒19 ประเภทย่อย (เลขรหัส 6 ตัว)
3. การระบุถึงของ ในแต่ละประเภท พิกัด เป็นไปอย่างกว้าง ๆ	3. การระบุถึงของ ในแต่ละประเภท พิกัด ระบุได้ละเอียดและชัดเจน
4. ไม่ทันสมัย เพราะไม่สอดคล้องกับวิวัฒนาการของสินค้าที่มีการค้าขายกันในโลกขณะนี้ และสินค้าชนิดใหม่ที่เกิดขึ้นโดยเทคโนโลยีสูงๆ ไม่มีการระบุไว้ในตัวบทอย่างชัดเจน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการตีความ	4. มีความทันสมัย โดยสอดคล้องกับวิวัฒนาการของสินค้า ที่มีการค้าขายกันในปัจจุบัน

ในส่วนของการจำแนกประเภทสินค้านี้ ตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.253๒ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.25๒3 ในหลายหมวด ซึ่งจะยกตัวอย่างในหมวด 16 มาก้าว เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น

หมวด 16

เครื่องจักรและเครื่องใช้กล เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า ส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกเสียง และเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพ และเสียงทางโทรทัศน์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว

พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ. 25๒3	พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ. 253๒
<p>ตอนที่ ๘4 หม้อน้ำ เครื่องจักร เครื่องใช้กล และส่วนประกอบของสิ่งดังกล่าว</p>	<p>ตอนที่ ๘4 เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กลและส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว</p>
<p>-ตอนนี้ เป็นตอนที่ว่าด้วยการจำแนกประเภทพิกัดของหม้อน้ำ (บอยเลอร์) เครื่องจักร และเครื่องใช้กลต่าง ๆ รวมทั้งส่วนประกอบของ ๆ ดังกล่าว</p>	<p>-โดยสาระและหลักการตอนนี้ไม่แตกต่างไปจากตอนที่ ๘4 เดิม เพียงแต่ได้ขยายขอบเขตให้คลุมไปถึงผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เช่น เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติ เป็นต้น ซึ่งทำให้การจำแนกประเภทพิกัดสำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่เหล่านี้ง่าย และสะดวกขึ้น เพราะมีประเภทพิกัดที่ระบุไว้ชัดเจนแล้ว นอกจากนี้ ยังมีการแยกประเภทพิกัดเดิมออกเป็นหลายประเภทพิกัดใหม่ด้วย</p>
<p>-แบ่งออกเป็น 65 ประเภทหลัก และมีประเภทย่อย 4 ประเภท</p> <p>ตอนที่ ๘5 เครื่องจักรไฟฟ้าและเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งดังกล่าว</p>	<p>-แบ่งออกเป็น 85 ประเภทหลัก และมีประเภทย่อย 485 ประเภท</p> <p>ตอนที่ ๘5 เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึกและถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์ รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว</p>
<p>-ตอนนี้ เป็นตอนที่ว่าด้วยการจำแนกประเภทพิกัดของเครื่องจักรไฟฟ้าและเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ รวมทั้งส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว</p>	<p>-โดยสาระและหลักการ ตอนนี้มีเนื้อหาส่วนใหญ่เหมือนตอนที่ ๘5 เดิม แต่มีสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปบ้าง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ได้ขยายขอบเขตให้คลุมถึง เครื่องบันทึกเสียง และเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึก และเครื่องถอดภาพ และเสียงทางโทรทัศน์ รวมทั้งส่วนประกอบของอุปกรณ์ของเครื่องดังกล่าวซึ่งเดิมของเหล่านี้เคยจำแนก

พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ.25๒3	พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ.253๒
<p>-แบ่งออกเป็น 28 ประเภทหลัก และมี ประเภทย่อย 13 ประเภท</p>	<p>อยู่ในตอนที่ ๑๒ (ประเภทพิกัดที่ ๑๒.๑๘) และตอนที่ ๑๒ (ประเภท พิกัดที่ ๑๒.11, ๑๒.12 และ ๑๒.13) ของ พ.ร.ก.พิกัดฯ พ.ศ. 25๒3</p> <p>2) ได้กำหนดประเภทพิกัดใหม่ สำหรับ ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่ผลิตในปัจจุบัน ซึ่ง ทำให้การจำแนกประเภทพิกัด ของ สินค้าใหม่ ๆ นั้นง่าย สะดวกและ ชัดเจนขึ้น</p> <p>3) ได้มีการแยกประเภทพิกัด ออกเป็น หลายประเภทพิกัดใหม่</p> <p>-แบ่งออกเป็น 44 ประเภทหลัก และมี ประเภทย่อย 278 ประเภท</p>

3.5.4 ในส่วนที่เกี่ยวกับพิกัดอัตราศุลกากรของสินค้าขาออก (ภาค 3) และการยกเว้นอากรศุลกากร (ภาค 4) ได้มีการปรับปรุงเฉพาะถ้อยคำ หรือ ข้อความบางแห่งของทั้งภาค 3 และภาค 4 ของพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.25๒3 เพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับพิกัดศุลกากรของสินค้าขาเข้า (ในภาค 2) ที่ได้เปลี่ยนแปลงไป

3.6 ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นภายหลังจากการนำพิกัดศุลกากร ระบบฮาร์โมนิมาใช้ในประเทศไทย

ภายหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 253๒ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2531 แล้ว ก็มีผลเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างเด่นชัด ในการที่ก่อประโยชน์ให้แก่บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.6.1 ลดปัญหาในการตีความพิกัดอัตราศุลกากร

จากที่ได้ศึกษามาว่าตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 25๒3 นั้น ได้ใช้ระบบการจำแนกประเภทสินค้าตามระบบ CCCN มีการยกเว้น และได้ใช้มากกว่า 28 ปี ทำให้การจำแนกสินค้านั้นของความชัดเจน ดังนั้น ปัญหาที่มักเกิดขึ้นเมื่อมีการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเสมอก็คือ สินค้าที่นำเข้า จะต้องจัดอยู่ในประเภทพิกัดใด ในส่วนของผู้นำเข้าก็พยายามที่จะจัดสินค้าของตน เข้าพิกัดที่เสียอากรในอัตราที่ต่ำ แต่กรมศุลกากรก็ต้องพิจารณาจัดเข้าประเภทพิกัดที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่รัฐมากที่สุด จึงต้องอาศัยหลักเกณฑ์การตีความกัน อยู่เสมอ ซึ่งทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการเก็บ และการชำระอากรศุลกากร และหากกรณีที่มีการตีความแล้ว ผู้นำเข้าไม่ยอมรับตามการตีความของเจ้าหน้าที่ ผู้นำเข้าก็ยังมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อกรมศุลกากรได้ และหากยังไม่มีข้อยุติ ผู้นำเข้าก็ยังสามารถที่จะนำข้อพิพาทนั้นขึ้นสู่กระบวนการยุติธรรมทางศาลได้ ซึ่งมีผลกระทบ ต่อการบริหารงานของกรมศุลกากรเป็นอันมาก

เมื่อมีการนำเอาระบบฮาร์โมนิซมาใช้ การจำแนกประเภท สินค้าต่าง ๆ มีความละเอียดชัดเจนมากขึ้นกว่าเดิม ก็จะมีประโยชน์มากในการที่จะพิจารณาจัดสินค้าเข้าประเภทพิกัดได้โดยง่าย โดยลดจำนวนการใช้หลักเกณฑ์ การตีความลง ตัวอย่างที่จะนำมากล่าวเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน เมื่อนำเอาระบบ ฮาร์โมนิซมาใช้แล้ว ทำให้สามารถตัดปัญหาการจัดประเภทพิกัดสินค้าได้ ก็คือ ปัญหาการพิจารณาสาระสำคัญของ ๆ ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างชนิดกัน มี สินค้าจำพวกเครื่องไฟฟ้าบางชนิดแบบที่ใช้ประโยชน์ได้หลายทาง เช่น เครื่องรับ วิทยุแบบที่ใช้เล่นเทป อัดเสียงได้ ตามประเภทพิกัดที่ 85.15 ตามพระราช กำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 25๒3 ไม่ได้กล่าวถึงส่วนที่เป็นองค์ประกอบ กล่าวแต่เพียงว่าเครื่องรับวิทยุกระจายเสียง ดังนั้น ในการจำแนกประเภทพิกัด ของ ๆ ดังกล่าว จะต้องพิจารณาถึงพิกัดที่ว่าด้วยเครื่องอัดเสียง คือประเภทพิกัด ที่ 92.11 จึงเป็นการยุ่งยากที่จะพิจารณา ทั้งพิกัดที่ 85.15 และพิกัดที่ 92.11 ว่าควรจะจัดของดังกล่าวเข้าประเภทพิกัดใด ในการพิจารณาของชนิดนี้ จึงต้อง พิจารณาว่าสาระสำคัญอยู่ที่องค์ประกอบใด แล้วจัดเข้าประเภทพิกัดขององค์ ประกอบที่เป็นสาระสำคัญ โดยอาศัยหลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร ข้อ 3(ข) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการพิจารณาดังกล่าวมีความยุ่งยากเป็นอันมาก

ตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 253๒ ได้กำหนด
 สาระสำคัญของ ๆ ดังกล่าว รวมทั้ง ของที่คล้ายกันในประเภทพิกัดอื่น แสดงไว้
 ในตัวบทประเภทพิกัดให้เห็นชัดแจ้ง ทำให้ง่ายต่อการจำแนกประเภทพิกัด โดย
 ไม่ต้องอาศัยหลักเกณฑ์การตีความพิกัด หรือเสียเวลาไปในการค้นหาเหตุผลที่จะ
 แสดงถึงสาระสำคัญขององค์ประกอบในตัวพิกัดที่ต้องพิจารณา เช่น ประเภทพิกัด
 ที่ 85.25 ระบุว่า เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องรับวิทยุ โทรเลข เครื่องรับวิทยุ
 กระจายเสียง ไม่ว่าจะมียี่ห้อเสียง หรือเครื่องถอดเสียง หรือนาฬิกา
 ประกอบอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม อีกตัวอย่างหนึ่งที่จะนำมากล่าวก็คือ สินค้าที่เป็น
 สระว่ายน้ำสำเร็จรูป ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างที่เป็นเหล็ก แผ่นโวนิล คลอไรด์
 สำหรับกันมิให้น้ำออก ก่อนที่จะมีการนำระบบฮาร์โมนิซ์มาใช้ใน ตามระบบ
 CCCN มิได้มีการจำแนกสินค้าชนิดนี้ไว้ ซึ่งเมื่อมีการนำเข้าก็จะต้องมีการพิจารณา
 โดยการตีความ ว่าสมควรจะอยู่ในประเภทพิกัดใด ซึ่งในที่สุดได้จัดเข้าประเภท
 พิกัดที่ 73.4๒ ซึ่งเป็นประเภทพิกัดของอื่น ๆ ทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า โดย
 พิจารณาจากสาระสำคัญ คือโครงสร้างที่ทำด้วยเหล็ก เมื่อมีการนำระบบฮาร์โมนิซ์
 มาใช้ ตามระบบฮาร์โมนิซ์จะกำหนดสินค้าชนิดนี้ไว้ในประเภทพิกัดที่ 95.๒6
 ซึ่งเป็นพิกัดของ ๆ และเครื่องอุปกรณ์สำหรับการเล่นกีฬา ซึ่งรวมถึงสระว่ายน้ำ
 ด้วย ซึ่งการที่มีการกำหนดไว้เช่นนี้ก็จะเป็นการสะดวกที่จะจัดสินค้าเข้าประเภท
 พิกัด และไม่ต้องนำหลักเกณฑ์การตีความมาใช้อีก หรือในกรณีของกล้องที่ใช้ใน
 อุตสาหกรรมการพิมพ์ ซึ่งสามารถอ่านสัญญาณลงแผ่นฟิล์ม แล้วจึงนำฟิล์มนั้นไปทำ
 เพลต รูปร่างของกล้องนี้จะมีลักษณะที่เป็นเครื่อง ไม่มีลักษณะที่เป็นกล้อง ก่อนที่
 จะมีการนำระบบฮาร์โมนิซ์มาใช้ใน จะมีข้อยุ่งยากในการที่จะจัดสินค้านี้เข้า
 ประเภทพิกัด เนื่องจากจะพิจารณาสินค้านี้เป็นกล้องถ่ายรูป หรือเครื่องใช้ในห้อง
 ปฏิบัติการถ่ายภาพ หรือเครื่องที่ใช้ในการทำแม่แบบ โดยในระยะแรกได้จัดให้
 เข้าประเภทพิกัดของเครื่องใช้ในห้องปฏิบัติการถ่ายภาพคือประเภทพิกัดที่ 9๒.1๒
 ต่อมาที่มีการจัดใหม่ให้เข้าพิกัดของกล้องถ่ายรูป ซึ่งความไม่แน่นอนนี้ทำให้ต้องม
 การตีความว่าสมควรที่จะจัดอยู่ในประเภทพิกัดใด เมื่อมีการนำระบบฮาร์โมนิซ์
 มาใช้แล้ว ตามระบบฮาร์โมนิซ์ ได้มีการกำหนดไว้ในประเภทพิกัด 9๒๒6.1๒
 ซึ่งเป็นพิกัดของกล้องถ่ายรูปชนิดที่ใช้สำหรับการเตรียมเพลต หรือลูกกลิ้งที่ใช้ใน
 การพิมพ์ ซึ่งเป็นการกำหนดไว้ชัดเจน ทำให้ไม่ต้องมีการตีความว่าจะจัดสินค้า
 ชนิดนี้เข้าประเภทพิกัดใด จากตัวอย่างที่กล่าวมา ทำให้เห็นได้เด่นชัดว่าเมื่อมี
 การนำระบบฮาร์โมนิซ์ ซึ่งมีวิธีการจำแนกประเภทสินค้าที่ละเอียดและทันสมัย
 ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการจัดประเภทพิกัดสินค้าได้ลดน้อยลงกว่าเดิมเป็น
 อันมาก ซึ่งเป็นผลดีทั้งต่อผู้นำเข้าและกรมศุลกากร

3.6.2 ช่วยในการพิจารณา ดำเนินนโยบายทางการคลังเกี่ยวกับการ กำหนดอัตราอากรศุลกากร

ในการที่รัฐบาลจะดำเนินนโยบายทางการคลัง โดยใช้พิกัดอัตราศุลกากร คือการที่จะกำหนดอัตราอากรศุลกากรกับสินค้าขาเข้าแต่ละชนิดนั้น ควรที่จะมีเป้าหมายที่เด่นชัดว่าสินค้าชนิดใดบ้างที่จะต้องกำหนดอัตราที่สูง หรือสินค้าชนิดใดที่จะกำหนดอัตราอากรให้ต่ำ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากต้องการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ หรือต้องการจำกัดจำนวนการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย ก่อนที่จะมีการใช้พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 253๗ นั้น การจำแนกสินค้าตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 25๓3 จะจำแนกรวมกันเป็นกลุ่มมิได้มีการแยกให้เห็นในรายละเอียด ตัวอย่างเช่น

พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ. 25๓3	พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ. 253๗
๑๓.๓7 กล้องถ่ายรูป และ เครื่องไฟแฟลชที่ใช้ในการถ่ายรูป	๑๓.๓6 กล้องถ่ายรูป (นอกจากกล้องถ่ายภาพ-ยนตร์) เครื่องไฟแฟลชใช้ในการถ่ายรูปและหลอดไฟแฟลชแบบดิสชาร์จตามประเภทที่ 85.39 ๑๓๓6.1๓ กล้องถ่ายรูป ชนิดที่สำหรับการเตรียมเพลตหรือลูกกล้องที่ใช้ในการพิมพ์ ๑๓๓6.2๓ กล้องถ่ายรูป ชนิดที่ใช้สำหรับบันทึกเอกสารไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช หรือไมโครฟอร์มอื่น ๆ ๑๓๓6.3๓ กล้องถ่ายรูปที่ออกแบบเป็นพิเศษสำหรับใช้ไดน้ำ สำหรับการสำรวจทางอากาศหรือสำหรับใช้ในทางการแพทย์หรือศัลยกรรม เพื่อตรวจสอบอวัยวะภายใน รวมทั้งกล้องถ่ายรูปชนิดที่ใช้ทำภาพเชิงซ้อน เพื่อวัตถุประสงค์ในทางนิติวิทยา หรืออาชญาวิทยา ๑๓๓6.4๓ กล้องถ่ายรูปชนิดที่ถ่ายแล้วได้ภาพทันที ฯลฯ

เมื่อเปรียบเทียบกับพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 253๒ แล้ว จะเห็นได้ว่าจะมีการแบ่งชนิดของกล้องถ่ายรูปให้เห็นอย่างละเอียด ซึ่งเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายที่จะปรับปรุงอัตราอากรศุลกากร กับสินค้ากลุ่มนี้ได้เหมาะสม หรือของตามประเภทพิกัดที่ 84.1๒ ตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 25๒3

อีกตัวอย่างที่จะนำมากล่าว เพื่อแสดงให้เห็นถึงการจำแนกสินค้าที่มีความละเอียดซึ่งมีผลดีในการกำหนดนโยบายในการกำหนดอัตราอากรศุลกากร

พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ. 25๒3	พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ. 253๒
84.1๒ สับ(รวมทั้งสับที่ใช้มอเตอร์ และที่ใช้เครื่องกึ่งหัน) สำหรับสับของเหลว จะมีเครื่องวัดหรือไม้กึ่งตาม ...	84.13 เครื่องสับของเหลว จะมีอุปกรณ์สำหรับวัดติดอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งเครื่องตักของเหลว 1 เครื่องสับที่ติด หรือออกแบบสำหรับติดอุปกรณ์สำหรับวัด 8413.11 เครื่องสับสำหรับจ่ายเชื้อเพลิงหรือสารหล่อลื่นชนิดที่ใช้ในปั๊มน้ำมัน หรืออู่ซ่อมรถ 8413.19 อื่น ๆ 8413.2๒ เครื่องสับที่ใช้งานด้วยมือ นอกจากของตามประเภทย่อยที่ 8413.11 หรือ 8413.19 8413.3๒ เครื่องสับเชื้อเพลิง สารหล่อลื่น หรือตัวกลางทำความเย็น สำหรับเครื่องยนต์สันดาบภายในแบบลูกกลิ้ง 8413.4๒ เครื่องสับคอนกรีต ฯลฯ

ตามข้อเท็จจริง เมื่อมีการเปลี่ยนมาใช้พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 253๒ แล้วก็จะมีการกำหนดอัตราอากร เพื่อให้อยู่ตามระดับที่เป็นอยู่เดิมตามพิกัดที่ 84.1๒ โดยมีการออกประกาศเพิ่มหรือลดอัตราศุลกากรสินค้าที่อยู่ในพิกัดที่ 84.13 ลงไป รวมทั้งประเภทย่อยด้วย ยกเว้นแต่เครื่องสับสำหรับจ่ายเชื้อเพลิงหรือสารหล่อลื่นชนิดที่ใช้ในปั๊มน้ำมัน หรืออู่ซ่อมรถ หากเป็นตาม

ระบบเดิม การลดอัตราอากรก็จะพบปัญหา เนื่องจากตามระบบสินค้าจะอยู่ในกลุ่ม
 พิกัดที่ 84.10 ซึ่งเป็นกลุ่มเดียว แต่ตามระบบใหม่การลดอัตราอากรก็จะสะดวก
 คือกำหนดได้ชัดเจนว่าให้ลดอัตราอากรทั้งหมด ยกเว้นแต่ประเภทพิกัดที่
 8413.11 ซึ่งก็คือ เครื่องสูบลมสำหรับจ่ายเชื้อเพลิง หรือสารหล่อลื่นชนิดที่ใช้ในปั๊ม
 น้ำมัน หรืออยู่ซ่อมรถนั่นเอง

3.6.3 ประโยชน์ในการเจรจาทางการค้าเพื่อแลกเปลี่ยนสิทธิประโยชน์ ทางศุลกากรและส่งเสริมการส่งออก

ในการเจรจาทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนสิทธิ
 ประโยชน์ทางการค้า หรือทางศุลกากรนั้น จะมีการเจรจาโดยระบุว่าสินค้าที่อยู่ใน
 ในประเภทพิกัดใดจะได้สิทธิพิเศษ และประเภทพิกัดใดจะไม่ได้รับสิทธิพิเศษนั้น
 ตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2503 เป็นระบบ CCCN ได้แบ่ง
 สินค้าไว้อย่างกว้าง ๆ ต่างจากระบบฮาร์โมนีส์ที่มีการจำแนกที่ละเอียด เช่น
 ตามประเภทพิกัดที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแต่งกาย

พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ.25๒3	พ.ร.ก. พิกัดฯ พ.ศ.253๒
61.๒1 เครื่องแต่งกายชั้นนอกของผู้ชายหรือเด็กชาย	<p>62.๒1 เสื้อโอเวอร์โค้ท คาร์โค้ท เคป โคล้ก อาโนรัก (รวมถึงแจ็กเก็ตที่ใส่เล่นสกี) เสื้อกันลม แจ็กเก็ตกันลม และเสื้อคลุมที่คล้ายกันของบุรุษหรือเด็กชาย นอกจากของตามประเภทที่ 62.๒3</p> <p>62๒1.11 ทำด้วยขนแกะหรือขนละเอียดยกสัตว์</p> <p>62๒1.12 ทำด้วยผ้า ๗๗</p> <p>62.๒3 สุก เครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต เสื้อเบลเซอร์ กางเกงขายาว ชุดหมี่ที่มีเอี๊ยมและสายโยง กางเกงขาสวมสามส่วนและกางเกงขาสั้น (นอกจากชุดว่ายน้ำของบุรุษหรือเด็กชาย)</p> <p>62๒3.11 ทำด้วยขนแกะหรือขนละเอียดยกสัตว์</p> <p>62๒3.12 ทำด้วยเส้นใยสังเคราะห์ ๗๗</p>

ตามตัวอย่างที่ยกมานี้ หากการพิจารณาประเภทสินค้าเป็นไปอย่างกว้าง ๆ โดยมีได้ระบุของไว้ชัดเจน การที่จะหยิบยกเอาสินค้ากลุ่มดังกล่าวขึ้นมาเจรจา จะทำให้มองไม่เห็นว่าเป็นสินค้ากลุ่มนั้นมีอะไรบ้าง แต่เมื่อมีการนำเอาระบบฮาร์โมนไนซ์มาใช้ จะเห็นได้ว่าการจำแนกสินค้าที่ละเอียด ซึ่งย่อมเป็นผลดีที่คู่สัญญาจะสามารถกำหนดลงไปได้แน่ชัดว่าสินค้าในประเภทพิกัดใด ควรจะได้รับสิทธิพิเศษ และประเภทใดไม่ควรจะได้รับสิทธิพิเศษ สามารถระบุได้อย่างแน่ชัดมากขึ้น

ในส่วนของการส่งออกนั้น เมื่อประเทศไทยได้นำเอาระบบฮาร์โมนิซมาใช้ เช่นเดียวกับประเทศคู่ค้าของไทย เช่น ญี่ปุ่น อเมริกา แคนาดา ประชาคมตลาดร่วมยุโรป จึงทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน สะดวกในการที่จะอ้างอิง เมื่อมีการเจรจาต่อรองทางการค้าระหว่างกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการส่งออกของไทยเป็นอย่างมาก สิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมการส่งออกก็คือ ระบบฮาร์โมนิซนั้น ได้ช่วยในการจัดเก็บสถิติทางการค้าที่ถูกต้อง และแน่นอนทำให้ทั้งรัฐบาลและผู้ส่งออกสามารถนำเอาข้อมูลนั้นไปศึกษาวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบในทางการค้า ช่วยให้การส่งออกมีเป้าหมายที่ถูกต้องและแน่ชัดมากขึ้น⁵³

3.6.4 ผลดีต่อการผลิตและการลงทุน และความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภคภายในประเทศ

ในการที่ผู้ประกอบการภายในประเทศ จะทำการลงทุนในกิจการใดก็ตาม ผู้ประกอบการจะต้องมีการวางแผนในการผลิต การค้าและต้นทุนในการผลิต ในส่วนของเครื่องจักรอุตสาหกรรมหรือวัตถุดิบที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีใหม่หรือที่ใช้ในอุตสาหกรรมใหม่ เช่น เครื่องจักรที่ใช้ในงานโลหะกรรมที่ทำงานด้วยแสงเลเซอร์ หรือด้วยความถี่ของอุตสาหกรรมเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก หรือวัตถุดิบจำพวกซิลิโคน เป็นต้น มักจะก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้ประกอบการ เนื่องจากผู้ประกอบการไม่มีความแน่ใจว่าสินค้าใหม่เหล่านี้ จะเสียภาษีศุลกากรในอัตราเท่าใด ทำให้ไม่สามารถคำนวณต้นทุนได้แน่นอน เมื่อมีการนำเอาระบบฮาร์โมนิซมาใช้แล้ว สินค้าเหล่านี้ได้มีการจำแนกโดยละเอียด เป็นผลดีแก่ผู้ลงทุนภายในประเทศเป็นอย่างมาก⁵⁴

⁵³ "พิกัดอัตราศุลกากรฉบับใหม่ของไทย" วารสารศุลกากร กองวิชาการ กรมศุลกากร ฉบับที่ 3 ปีที่ 1 (พฤศจิกายน-ธันวาคม, 2530), หน้า 12.

⁵⁴ วิโรจน์ เลาหะพันธ์, เรื่องเดิม, หน้า 69.

ในส่วนของผู้บริโภคนั้น ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา หากการจำแนกประเภทพิภคของสินค้ามีปัญหาในการตีความว่าจะจัดเข้าประเภทพิภคใด อัตราอากรเท่าใด ผู้นำเข้าจะต้องวางเงินประกันไว้ต่อกรมศุลกากรในประเภทพิภคที่มีอัตราอากรสูง เพื่อนำสินค้าออกไปก่อน ระหว่างที่มีการพิจารณาว่าสินค้านั้นควรเข้าประเภทพิภคใด ผู้นำเข้าจะขายสินค้านั้นโดยผลักรถภาษีอากรดังกล่าวให้แก่ผู้บริโภค โดยรวมเข้ากับต้นทุนของสินค้า ภายหลังเมื่อปรากฏว่าของนั้นจัดเข้าประเภทพิภคที่มีอัตราอากรต่ำ ผู้นำเข้าก็จะเป็นผู้ได้รับประโยชน์ เพราะได้ขายสินค้าไปในราคาที่รวมค่าอากรที่สูงไว้ด้วย จึงไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค ในกรณีดังกล่าวนี้ หากผู้นำเข้าสามารถเสียภาษีอากรได้อย่างถูกต้องแต่แรก ก็สามารถกำหนดราคาสินค้าได้อย่างถูกต้อง ผู้บริโภคก็จะได้บริโภคสินค้าในราคาที่เป็นธรรมขึ้น การจำแนกตามระบบฮาร์โมนีที่มีความละเอียด จะสามารถเข้ามาแก้ปัญหานี้ได้

3.7 ปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังการนำพิภคศุลกากรระบบฮาร์โมนีมาใช้

หลังจากที่ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชกำหนดพิภคอัตราศุลกากร พ.ศ. 253๗ ซึ่งเป็นพิภคศุลกากรระบบฮาร์โมนี ทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์อย่างมากจากระบบดังกล่าวตั้งที่ได้ศึกษามา แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องประสบปัญหาและอุปสรรคในการใช้พิภคศุลกากรระบบฮาร์โมนีเช่นกัน ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นจากการจำแนกประเภทสินค้าที่มีความละเอียดขึ้นของตัวระบบ ซึ่งได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ในที่นี้จะได้กล่าวถึงรายละเอียดที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย เป็นกรณี ๆ ดังนี้

3.7.1 ปัญหาการจำแนกประเภทพิภคสินค้าสิ่งทอซึ่งมีผลกระทบต่อโควตาการส่งออกสิ่งทอไปยังประชาคมเศรษฐกิจยุโรป

ประเทศไทยกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรปได้ทำการค้าสิ่งทอต่อกันมาเป็นเวลานาน โดยการค้านั้นได้มีการจัดทำข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างกันรวม 3 ฉบับ หลักใหญ่ของข้อตกลงการค้าสิ่งทอนี้ จะมีการกำหนดโควตาส่งออกไปยังประชาคมเศรษฐกิจยุโรป เป็น 2 ลักษณะ คือ บางรายการเป็นการกำหนดโควตาสำหรับทุกประเทศที่เป็นภาคีของประชาคม เรียกว่า Community Level โดยมีการแบ่งสัดส่วนโควตาให้แก่ประเทศภาคีที่ต่างกันตามแต่จะตกลงและมีบางรายการที่กำหนดโควตาเฉพาะบางประเภทเท่านั้น เรียกว่า Regional Level ข้อ

ตกลงสากลฉบับที่ 1 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2521 และมีการทำข้อตกลงต่อมาหลังจากที่อายุของข้อตกลงแต่ละฉบับหมดลง ซึ่งในข้อตกลงแต่ละฉบับ จะมีการกำหนดปริมาณโควตาที่แตกต่างกัน ทั้งด้านปริมาณและชนิดของสิ่งทอ

ในการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศต่าง ๆ นั้น มีข้อตกลงระหว่างประเทศที่มีความสำคัญต่อการค้าสิ่งทอ คือ ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (Arrangement Regarding International Trade in Textiles หรือ Multi-fibre Arrangement ที่เรียกสั้น ๆ ว่า MFA โดยข้อตกลงนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมการขยายการค้าโดยพยายามลดอุปสรรคทางการค้าต่าง ๆ และให้การค้าสิ่งทอในตลาดโลกเป็นไปโดยเสรียิ่งขึ้น ในขณะที่ + เดียวกันก็มุ่งการพัฒนาการค้าอย่างมีระเบียบและเป็นไปโดยเสมอภาค⁵⁵ อย่างไรก็ดีตาม MFA ก็ได้เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกซึ่งเป็นผู้นำเข้า ใช้มาตรการจำกัดการนำเข้าสิ่งทอบางประเภทได้ หากสินค้าที่นำเข้าทำความเสียหายอย่างรุนแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศผู้นำเข้า (Market Disruption)⁵⁶ และจากลักษณะดังกล่าว ทำให้ประเทศผู้นำเข้าสามารถที่จะเปิดการเจรจา กับประเทศผู้ส่งออกสิ่งทอเป็นราย ๆ ไป เพื่อควบคุมการนำเข้าสิ่งทอจากประเทศนั้น

MFA นี้ ได้มีการต่ออายุรวม 4 ครั้ง โดยในฉบับที่ 4 มีผลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529-2534 ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของข้อตกลงนี้ด้วย

สำหรับข้อตกลงที่ประเทศไทยทำกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรปนั้น เป็นข้อตกลงในลักษณะการจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ (voluntary Export Restraint Agreement) เรียกย่อ ๆ ว่า VERA โดยมีการเปิดการเจรจาแบบ

⁵⁵ ประสิทธิ์ เอกบุตร, ความตกลงสิ่งทอ (MFA): บทวิเคราะห์บางประการในเชิงกฎหมาย วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 18 ฉบับที่ 4 ธันวาคม 2531 หน้า 73.

⁵⁶ ภาวะการล่มสลายปั่นป่วนตามความตกลงสิ่งทอนี้ หมายถึง ภาวะการเกิดความเสียหายร้ายแรง หรือการคุกคามว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อผู้ผลิตสิ่งทอ ซึ่งเป็นคนชาติของประเทศผู้นำเข้าสิ่งทอ

ทวิภาคีระหว่างประเทศผู้นำเข้า และประเทศผู้ส่งออก โดยมีเงื่อนไขควบคุม ปริมาณการนำเข้าว่า ประเทศไทยมีโควตาการส่งออกได้จำนวนเท่าไร และมีสินค้าที่ส่งออกเป็นสิ่งทอลักษณะใด

สำหรับการกำหนดโควตาที่จะใช้แก่ประเทศไทยนั้น ประชาคม เศรษฐกิจยุโรป จะมีการกำหนดสิ่งทอเป็นรายการ ในรายการแต่ละรายการมี สินค้าที่อยู่ในประเภทพิกัดใดบ้างที่จะได้รับโควตาในการส่งออกนั้น

สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อมีการนำพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์ โมไนซ์มาใช้ก็คือ

ก่อนที่จะมีการนำเอาพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมไนซ์มาใช้ นั้น สินค้าสิ่งทอประเภทสูท (Suit) ซึ่งอยู่ในหมวด 11 ตอนที่ 61 และตอนที่ 62 ตามระบบ CCCN เดิม ได้กำหนดคำนิยามของคำว่าสูท (Suit) หมายถึง ชุด เสื้อผ้า ก่อนบนและก่อนล่างเข้ากันได้ โดยไม่มีการกำหนดให้ต้องตกแต่งก่อนบน และก่อนล่างให้เหมือนกัน ได้กำหนดให้เป็นสินค้าที่ได้รับโควตาตามรายการที่ 16, 29, 74, 75

ต่อมาประชาคมยุโรปและประเทศไทย ได้นำเอาพิกัดอัตรา ศุลกากรระบบฮาร์โมไนซ์ ตามอนุสัญญาพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมไนซ์มาใช้ แทนระบบ CCCN เดิม ซึ่งในระบบฮาร์โมไนซ์นี้ ในหมวด 11 ตอนที่ 61 และ ตอนที่ 62 ได้มีการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำว่าสูท (Suit) โดยมีการ กำหนดไว้ในหมายเหตุของตอนที่ 61 และตอนที่ 62 ข้อ 3 ซึ่งมีความว่า

วัตถุประสงค์ของประเภทที่ 61.03, 61.04, 62.03 และ 62.04

ก. คำว่า "สูท" หมายถึง ชุดเสื้อผ้าที่ประกอบด้วยเสื้อผ้าสอง หรือสามตัว ทำด้วยผ้าชนิดเดียวกันและมี

- เสื้อผ้าหนึ่งตัว ออกแบบเพื่อห่อหุ้มส่วนล่างของร่างกาย ได้แก่กางเกงขาสั้น กางเกงขาสั้นหรือกางเกงขาสั้น (นอกจากชุดว่ายน้ำ) กระโปรงหรือกระโปรงกางเกงที่ไม่มีสายโยงและไม่มีเข็ม และ

- อีกหนึ่งตัวเป็นเสื้อสูทหรือแจ็กเก็ตซึ่งขึ้นนอกประกอบด้วย
ผ้าตั้งแต่สี่ชั้นขึ้นไปไม่รวมแขนเสื้อ ออกแบบเพื่อห่อหุ้มส่วนบนของร่างกาย อาจมี
เสื้อกั๊กเพิ่มเติมด้วย

องค์ประกอบทั้งหมดของสูท ต้องทำด้วยผ้าที่มีโครงสร้าง
แบบสตี และส่วนผสมอย่างเดียวกัน และต้องมีขนาดเดียวกันหรือขนาดที่เข้ากันได้
ถ้ามีส่วนห่อหุ้มส่วนล่างของร่างกายหลายอย่างนำเข้ามาด้วยกัน (เช่นกางเกง
ชายยาวกับกางเกงขาสั้น กระโปรงหรือกระโปรงกางเกง กับกางเกงชายยาว)
ให้ถือว่าเฉพาะกางเกงชายยาวเป็นองค์ประกอบส่วนล่าง หรือในกรณีที่เป็นสูทของ
สตรีหรือเด็กหญิง ให้ถือว่าเฉพาะกระโปรงหรือกระโปรงกางเกงเท่านั้น ส่วน
เสื้อผ้าวอื่น ๆ ให้พิจารณาแยกกัน

การที่ความหมายของคำว่าสูท ตามพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี
เปลี่ยนไปเช่นนี้ ทำให้สินค้าสิ่งทอประเภทสูทของประเทศไทยที่เคยส่งออกภายใต้
โควต้า ต้องได้รับผลกระทบกระเทือนเนื่องจากเมื่อมีการกำหนดว่าสูทต้องมี
โครงสร้างของเนื้อผ้า แบบสตี การตัดแต่ง ส่วนผสมอย่างเดียวกัน และต้อง
มีขนาดเดียวกันหรือขนาดที่เข้ากันได้ ทำให้สินค้าสิ่งทอประเภทสูทนี้ต้องถูกแบ่ง
ออกเป็นก่อนบนและก่อนล่าง และแยกต่างหากจากกัน ในกรณีที่สูทนั้น มีโครงสร้าง
ของเนื้อผ้าหรือแบบสตีแตกต่างกัน

สินค้าสิ่งทอประเภทสูทได้ถูกแบ่งแยกออกเป็นก่อนบน

รายการที่ 4 คือ

ประเภทพิกัดที่ 61.05 เข็มของบุรุษหรือเด็กชายถักแบบนิตหรือ
แบบโครเชต์
ประเภทพิกัดที่ 61.09 ที่เข็ม เสื้อชั้นในชนิดขึงเกล็ดและเสื้อ
ชั้นในอย่างอื่น ถักแบบนิตหรือแบบ
โครเชต์

รายการที่ 5

ประเภทพิกัดที่ 61.01 เสื้อโอเวอร์โค้ต คาร์โค้ต เคป โคล็ค
อาโนรัก (รวมถึงแจ็กเก็ตที่ใส่เล่นสกี)
เสื้อกันลม และเสื้อคลุมที่คล้ายกันของ

- บุรุษหรือของเด็กชายถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ นอกจากของตามประเภทที่ 61.03
- ประเภทพิกัดที่ 61.02 เสื้อโอเวอร์โค้ต คาร์โค้ต เคบ โคลิก อานอริก (รวมถึงแจ็กเก็ตที่ใส่เล่นสกี) เสื้อกันลม และเสื้อคลุมที่คล้ายกันของสตรีหรือเด็กหญิง ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ นอกจากของตามประเภทที่ 61.04
- ประเภทพิกัดที่ 61.10 เจอร์ซี พูลโอเวอร์ เสื้อชนิดคาร์ดิแกน เสื้ออิกิก และเสื้อที่คล้ายกัน ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์
- ประเภทพิกัดที่ 62.03 สุก เครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต เสื้อเบลเซอร์ กางเกงขายาว ชุดหมี่ที่มีเอี๊ยม และสายโยงกางเกงสามส่วน และกางเกงขาสั้น (นอกจากชุดว่ายน้ำ) ของบุรุษและเด็กชาย
- ประเภทพิกัดที่ 62.04 สุก เครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต เสื้อกระโปรงชุด กระโปรง กระโปรง กางเกง กางเกงขายาว ชุดหมี่ที่มีเอี๊ยมและสายโยง กางเกงขาสั้น และกางเกงขาสั้น (นอกจากชุดว่ายน้ำ) ของสตรีและเด็กหญิง
- รายการที่ 7
- ประเภทพิกัดที่ 61.06 เสื้อเบลลาส์ เข็ม และเข็มเบลลาส์ของสตรีหรือเด็กหญิงถักแบบนิตหรือโครเชต์
- ประเภทพิกัดที่ 62.06 เสื้อเบลลาส์ เข็ม และเข็มเบลลาส์ของสตรีหรือเด็กหญิง
- รายการที่ 8
- ประเภทพิกัดที่ 62.05 เข็มของบุรุษ หรือเด็กชาย

รายการที่ 21

ประเภทพิกัดที่ 62.01 เสื้อโอเวอร์โค้ต คาร์โค้ต เคป โค้ดัก
อาโนริค (รวมถึงแจ็กเก็ตที่ใส่เล่นสกี)
เสื้อกันลม แจ็กเก็ตกันลม และเสื้อคลุม
ที่คล้ายกันของบุรุษหรือเด็กชายนอกจาก
ของตามประเภทที่ 62.03

ประเภทพิกัดที่ 62.10 เสื้อผ้าที่ทำด้วยผ้า ตามประเภทที่
56.02, 56.03, 59.03, 59.06
หรือ 59.02

สินค้าสิ่งทอประเภทสูก ถูกแบ่งแยกเป็นก่อนล่าง

รายการที่ 6

ประเภทพิกัดที่ 62.03 สูก เครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต
เสื้อเบลเซอร์ กางเกงขายาว ชุดหมี่
ที่มีเอี๊ยมและสายโยง กางเกงขาสั้น
ส่วนและกางเกงขาสั้น (นอกจากชุด
ว่ายน้ำ) ของบุรุษและเด็กชาย

ประเภทพิกัดที่ 62.04 สูก เครื่องแต่งตัวเป็นชุดแจ็กเก็ต เสื้อ
เบลเซอร์ กางเกงขายาว ชุดหมี่ที่มี
เอี๊ยม และสายโยงกางเกงขาสั้นส่วน
และกางเกงขาสั้น (นอกจากชุดว่ายน้ำ)
ของสตรีหรือเด็กหญิง

การที่สินค้าสิ่งทอประเภทสูก ได้แบ่งแยกเป็นก่อนบนและก่อนล่าง
เช่นนี้ ได้สร้างปัญหาแก่ผู้ส่งออกของไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากทำให้โควต้า
สิ่งทอที่เคยได้ลดลง เพราะว่าแต่เดิมสูกเคยส่งออกภายในโควต้า 1 รายการ
เมื่อแยกออกเป็นก่อนบนและก่อนล่าง ทำให้ต้องแบ่งโควต้าออกเป็น 2 รายการ
ต่อมาประเทศไทยได้มีการเปิดเจรจาเพื่อขอชดเชยโควต้า เนื่องจากผลกระทบ
จากการจำแนกประเภทสินค้าตามระบบฮาร์โมนไนซ์ จากฝ่ายประชาคมยุโรป มี
การเปิดการเจรจากัน 3 ครั้งโดยประชาคมยุโรปได้ให้โควต้าชดเชยแก่ประเทศไทย
ไทยเป็นการชั่วคราว แต่รายการที่ 4, 5, 6, 7, 8 และ 21 ซึ่งในการชดเชย
นี้ประเทศไทยก็ได้รับโควต้าไม่เต็มตามจำนวนเดิมที่เคยส่งออก

ปัญหาที่ติดตามมาอีกประการก็คือ โควต้าที่ได้รับขีดเซชรายการที่ 4 และ 5 นั้น เดิมส่งออกเป็นชุดผ้ายัด แต่เมื่อมีการใช้ระบบฮาร์โมนีแล้ว รายการที่ 4 ซึ่งเป็นพิกัดที่ 61.๒5 จำกัดให้ใช้เฉพาะบุรุษและเด็กชายเท่านั้น ฉะนั้น ก่อนล่างจึงต้องใช้กางเกงเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถใส่กระโปรงของสตรีได้ ทำให้การใช้โควต้าอยู่ในวงจำกัดไม่สามารถยืดหยุ่นได้

ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือ ต่อมาประชาคมยุโรปได้เพิ่มเติมคำจำกัดความสินค้าสิ่งทอประเภทสูก ในตอนที่ 61 และ 62 ใหม่ ซึ่งคำนิยามเดิมตามระบบฮาร์โมนีนั้น ก่อนบนและก่อนล่างจะต้องมีโครงสร้างของเนื้อผ้า แบบ สี การตกแต่งส่วนผสมอย่างเดียวกัน และมีขนาดเดียวกันหรือเข้ากันได้ สำหรับคำนิยามใหม่ เสื้อก่อนบนและก่อนล่างจะต้องใช้ผ้าที่เหมือนกันทุกประการ (Single Indential Fabric) มีโครงสร้าง แบบ สี ส่วนผสมอย่างเดียวกัน และต้องมีขนาดเดียวกันหรือเข้ากันได้ ผ้าที่นำมาตกแต่งก่อนบนและก่อนล่างจะต้องมีเนื้อผ้าชนิดเดียวกันกับผ้าก่อนบนและก่อนล่างด้วย หรืออีกนัยหนึ่งคือส่งได้เฉพาะ Solid Colour ซึ่งการเพิ่มเติมคำนิยามนี้ ประชาคมยุโรปได้อ้างว่ามีใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงคำจำกัดความ แต่เป็นการยืนยันความถูกต้องเพื่อเป็นแนวการปฏิบัติของกรมศุลกากรทุกประเทศในยุโรปจะได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปัญหานี้ได้สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ส่งออกของไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากสินค้าสิ่งทอส่วนใหญ่ประเภทสูกจะส่งออกโดยมีการตกแต่งเนื้อผ้าต่างชนิด และต่างสีกัน ทั้งก่อนบนและก่อนล่าง ในลักษณะที่สมดุลกันเป็นส่วนใหญ่ สำหรับ Solid Colour จะส่งออกเป็นส่วนน้อย⁵⁷

ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้ฝ่ายไทยต้องเปิดการเจรจาเพื่อขอขีดเซชโควต้าแต่ละรายการเรื่อยมา โดยการขอให้โควต้าเซชพิเศษ และมีการโอนสินค้าที่อยู่ในโควตารายการหนึ่งให้ไปอยู่ในอีกรายการหนึ่ง ซึ่งในการขอโควตานั้นทำให้ไทยเสียประโยชน์ เนื่องจากต้องมีการลดปริมาณการส่งออกในรายการที่ขอโอนให้น้อยลงกว่าเดิม

⁵⁷ ข้อมูลจากฝ่ายสินค้าข้อตกลง กองส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์

จากการศึกษาถึงปัญหาของสิ่งทอนี้ ได้เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำว่าสูท (Suit) ไว้ในหมายเหตุของตอนที่ 61 และ 62 ซึ่งปัญหานี้ได้เกิดขึ้นจากตัวระบบโดยตรง ในการแก้ไขปัญหานี้ประเทศไทยคงจะไม่สามารถที่จะเข้าไปแก้ไขเปลี่ยนแปลงความหมาย ซึ่งกำหนดไว้ในตัวระบบอย่างแน่ชัดได้ ทางออกที่จะแก้ไขปัญหานี้ก็คือ จะต้องแก้ไขโดยการเจรจาระหว่างประเทศ เพื่อที่จะลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ทางการค้าที่มีต่อกัน เพื่อที่จะได้เพิ่มเติมโควตาส่งทอที่ขาดหายไปให้ได้ครบตามจำนวนเดิมที่เคยได้รับ ซึ่งเป็นแนวทางแก้ปัญหของหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

3.7.2 ปัญหาการจำแนกประเภทนิกัดสินค้า ซึ่งมีผลกระทบต่อ การส่งออก มินสำปะหลัง ไปยังประชาคมเศรษฐกิจยุโรป

ความเป็นมาของการค้ามินสำปะหลังระหว่างประเทศไทย กับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป

สืบเนื่องจากการที่ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป มีนโยบายที่จะขก ระดับรายได้ของเกษตรกรภายในประชาคม ให้ทัดเทียมกับรายได้ของประชาชนในภาคอุตสาหกรรม รัฐภาคีของประชาคมเศรษฐกิจยุโรป จึงได้ตกลงดำเนินนโยบายการเกษตรร่วมกัน (Common Agricultural Policy: CAP) โดยการให้เงินอุดหนุนการผลิต และประกันราคาไว้ซื้อธัญพืชในราคาสูงกว่าตลาดโลก ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ผสม ซึ่งใช้ธัญพืชเป็นวัตถุดิบจึงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งยังผลให้อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ผสมดังกล่าว หันไปใช้วัตถุดิบทดแทนธัญพืช (Cereal substitutes) ชนิดอื่น ๆ มากขึ้น และผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังก็เป็นหนึ่งในบรรดาวัตถุดิบที่อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ผสม ในประชาคมเศรษฐกิจยุโรป นำเข้าเพื่อใช้ทดแทนธัญพืชที่มีราคาแพงและมีอัตราการขยายตัวสูงมาก ⁵⁸

การนำเข้าผลิตภัณ์มันสำปะหลังของประชาคมเศรษฐกิจยุโรปนั้น ประชาคมฯ มีพันธะทางด้านภาษีศุลกากร ซึ่งได้ให้ไว้ใน การเจรจาพหุภาคี

⁵⁸ สุรเกียรติ์ เสถียรไทย, เรื่องเดิม, หน้า 122.

(Multilateral negotiation) ระหว่างรัฐภาคีแห่งความตกลงทั่วไป ว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariff and Trade: GATT) ซึ่งรู้จักกันในนาม "รอบเคนเนดี" (Kennedy Round) ว่าจะลดและผูกพันอัตราอากรขาเข้าของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ตามพิกัดอัตราศุลกากรตามระบบ CCCN ประเภทพิกัดที่ ๑7.๑6 ไว้ไม่เกินร้อยละ 6 ของมูลค่า ซึ่งในการให้สิทธิประโยชน์ทางศุลกากรของประชาคมฯ นี้ จะมีผลตามกฎหมายของ GATT ซึ่งระบุไว้ในมาตรา 1 บรรทัด 1 ว่าด้วยหลักการปฏิบัติทั่วไปอย่างชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nation Treatment : MFN) ซึ่งการให้สิทธิประโยชน์ดังกล่าว ต้องตกแก่รัฐภาคีของ GATT ทุกรัฐ และประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีของ GATT ก็จะได้รับสิทธิประโยชน์เช่นกัน ^{๕๙}

สำหรับประเทศไทยนั้น ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้ส่งออกซึ่งมีส่วนการครองตลาดในประชาคมฯ กว่าร้อยละ ๑๑ แต่เนื่องจากในระยะเริ่มแรกนั้น ประเทศไทยยังมิได้สมัครเข้าเป็นภาคีของ GATT ประเทศไทยจึงได้มีการเปิดเจรจากับประชาคมฯ แบบทวิภาคี (Bilateral Negotiation) ซึ่งผลปรากฏว่าประเทศไทยยอมลงนามในสัญญาจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ (Voluntary Export Restraint Agreement : VER) ซึ่งความตกลงนี้ เรียกว่า "ความตกลงร่วมมือกันระหว่างประเทศไทย และประชาคมเศรษฐกิจยุโรป เรื่องการตลาดและการค้ามันสำปะหลัง (Agreement on Co-operation Between Thailand and European Economic Community in Relation on Manioc Production, Marketing and Trade) โดยประเทศไทยจักต้องควบคุมการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมฯ มิให้เกินกว่าปริมาณที่ระบุไว้ในความตกลง ^{๖๐}

สำหรับประเด็นปัญหาที่จะนำมาศึกษาในที่นี้ จะศึกษาในกรณีของปัญหาเกี่ยวกับการจำแนกประเภทพิกัดสินค้าตามระบบฮาร์โมนี ว่าจะมีผลอย่างไรในการค้ามันสำปะหลังนี้ ถึงแม้ว่าในปัจจุบัน ประเทศไทยได้ลงนามในพิธีสาร

^{๕๙} สุชาบดี สัตตบุศย์, เรื่องเดิม, หน้า 71

^{๖๐} สุรเกียรติ เสถียรไทย, เรื่องเดิม, หน้า 126.

ต่ออายุความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับประชาคมฯ ซึ่งการต่ออายุนี้มีช่วงเวลา 4 ปีเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1991 ก็ตาม ประเด็นปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ อาจจะกลับมาเป็นสิ่งที่ต้องวิเคราะห์ และเจรจาต่อสู้อีกเมื่อหมดอายุสัญญา หรือเมื่อมีโอกาสสมควรในการเจรจาแก้ไขเพิ่มเติมก่อนหมดอายุสัญญาดังกล่าว

การให้สิทธิประโยชน์ในทางภาษีศุลกากร ที่ประชาคมฯ ได้ให้แก่ประเทศผู้ส่งออก โดยจะเก็บภาษีขาเข้าต่อตันสำหรับไม่เกินร้อยละ 6 นั้น เป็นการผูกพันตามประเภทพิกัดที่ 07.06 ตามการจำแนกประเภทสินค้า ระบบ CCCN ซึ่งต่อมาเมื่อมีการนำเอาวิธีการจำแนกประเภทสินค้านี้มาใช้แล้ว สินค้าที่อยู่ในพิกัดที่ 07.06 ได้ย้ายไปอยู่ในประเภทพิกัดที่ 07.14 ⁶¹

ประเภทพิกัดที่ 07.14 นี้ ได้รวมเอาสินค้าในประเภทพิกัดที่ 07.06 และประเภทพิกัดที่ 11.04 ตามระบบ CCCN มารวมไว้ด้วยกัน ซึ่งตามพิกัดที่ 07.06 หมายถึงมันอัดเป็นเม็ดที่ทำจากมันเส้น ส่วนพิกัดที่ 11.04 หมายถึงมันที่ทำเป็นแป้ง ซึ่งทั้งสองพิกัดนี้มีอัตราภาษีต่างกัน เมื่อมีการนำเอาทั้งสองพิกัดนี้มารวมกัน ประเภทพิกัดที่ 07.14 ได้แบ่งออกเป็นประเภทย่อย โดยมีความหมายดังนี้

ประเภทพิกัดที่ 0714.1010 Pellets of Flour and meal
ประเภทพิกัดที่ 0714.1090 Other

และต่อมาประชาคมฯ ได้ออกระเบียบที่ 3178/88 ลงวันที่ 21 กันยายน 2531 ประกาศแก้ไขปรับปรุงจัดพิกัดย่อยมันสำปะหลัง ดังนี้

⁶¹ Nollbrecht, Andre. Legal Opinion on the Question Concerning the Possibilities of Changes in the Tariff Classification of Tapioca Pellets by the EEC. Translated by Kordd, H.R., Center for Social Development Studies, Faculty of Political Science, Chulalongkorn University, Bangkok (28 September, 1985).

ประเภทพิกัดที่ 0714.1010 Pellets of Flour and meal
 ประเภทพิกัดที่ 0714.1091 Other of kind used for
 human consumption in im-
 mediat packing's of a net
 content not exceeding 28
 kg.either fresh and whole
 or without skin and
 frozea whether or not
 sliced

ประเภทพิกัดที่ 0714.1099 Other

และการกำหนดอัตราภาษีศุลกากร ประชาดมา ได้กำหนดดังนี้
 ประเภทพิกัดที่ 0714.1010 อัตราภาษี 28%
 ประเภทพิกัดที่ 0714.1091 อัตราภาษี 6% (ภายในโควต้า)
 ประเภทพิกัดที่ 0714.1099 อัตราภาษี 6% (ภายในโควต้า)

ปัญหาก็คือ มันสำปะหลังที่ส่งไปจากประเทศไทย มีลักษณะเช่นใด
 และควรรอยู่ในประเภทพิกัดใด

การส่งออกมันสำปะหลังของไทยในระยะเริ่มแรกนั้น มีการ
 ส่งออกโดยเอาหัวมันสดมาสับเป็นชิ้น ๆ และตากแห้ง (chips) ซึ่งเรียกว่ามัน
 เส้น ต่อมาได้มีการพัฒนาเอาชิ้นมันมาอัดเป็นเม็ด (Pellets) ซึ่งทำให้สามารถ
 ส่งออกได้มากขึ้นในแต่ละเที่ยวเรือ และเป็นการลดมลภาวะที่เกิดจากฝุ่นของ
 มันสำปะหลัง

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อมาก็คือ มันสำปะหลังอัดเม็ดของไทยที่
 ส่งออกไปนั้น อัดจากมันเส้นหรือว่าอัดมาจากแป้ง เพราะหากอัดจากมันเส้น
 ก็จะเข้าประเภทพิกัดที่ 0714.1091 ซึ่งเสียภาษีในอัตราร้อยละ 2 (ภายใน
 โควต้า) แต่ถ้ามันอัดเม็ดของไทยอัดมาจากแป้ง ก็จะเข้าประเภทพิกัดที่
 0714.1010 ซึ่งเสียภาษีในอัตราร้อยละ 28 และไม่มีโควต้า^{๑๒}

^{๑๒} ข้อมูลจากฝ่ายสิทธิประโยชน์ กรมการค้าต่างประเทศ

ในเรื่องมันอัดเม็ดของไทยนี้ ได้ถูกกล่าวหาว่าผลิตมาจากแป้ง
เอามันเส้นไปทำเป็นแป้งก่อนแล้วจึงนำไปอัดเม็ด ข้อเท็จจริงที่ต้องพิจารณาก็คือ
การที่มันอัดเม็ดตกลงเพราะการขนส่งและการขนถ่าย จะถือว่าการแตกเป็นผงที่
เห็นได้นั้นทำให้มันอัดเม็ดทำจากแป้งไม่ได้⁶³ ในเรื่องนี้ศาลยุติธรรมยุโรปได้ตัดสิน
โดยให้ดูลักษณะโดยตรงของสินค้า (Objective Characteristics) ซึ่ง
Objective จะหมายถึง Physical⁶⁴ คือดูที่ตัวสินค้าว่าเป็นอะไร ถ้าเป็นมัน
สำปะหลังไม่ว่าจะอยู่ในรูปแท่ง หรือรูปใด หรือผ่านกระบวนการใด ๆ ถ้าผล
สุดท้ายมีลักษณะเนื้อเป็นมันสำปะหลัง ก็ต้องถือว่าเป็นมันสำปะหลัง ศาลยุติธรรม
ยุโรปยังได้วางหลักในเรื่องกระบวนการผลิตว่าการผ่านกระบวนการผลิต เช่น
การอัดต่าง ๆ จะไม่ทำให้การจัดประเภทของสินค้าเปลี่ยนแปลงไป ตราบเท่าที่
สินค้าที่ผ่านกระบวนการต่าง ๆ นั้นยังคงมีส่วนสำคัญอยู่คงเดิม และสัดส่วนของ
ส่วนประกอบก็ไม่ต่างไปจากก่อนจะผ่านกระบวนการดังกล่าว⁶⁵ ในกรณีมันอัดนั้น
แม้จะผ่านกระบวนการอัดเม็ดก็ยังคงความเป็นมันสำปะหลังอยู่ไม่เปลี่ยนแปลง

ยิ่งกว่านั้น พิกัด 11.04 ที่ประชาคมยุโรปอ้างว่าเป็นพิกัดของ
มันอัดเม็ดนั้นก็ไม่ชอบ เพราะลักษณะสินค้าภายใต้ 11.04 คือ แป้ง หรือป่น
Four meal ซึ่งเป็นการที่เอาของป่นหรือแป้งใส่กระสอบหรือถุงส่งไปขาย ไม่ใช่
สินค้าที่ใส่ลงเรือโดด ๆ เช่น มันอัดเม็ด นอกจากนี้แล้ว พิกัดที่ 11.04 ยังไม่ได้
รวมการอัดเม็ดไว้ด้วย และไม่มีบันทึกคำชี้แจงของ CCCN ไว้ว่าให้รวมสิ่งที่อัด
เม็ดไว้ด้วย ซึ่งต่างจากบันทึกคำชี้แจงที่มีต่อพิกัดที่ 07.06 ดังนั้น สิ่งที่เรียกว่า
เม็ดแป้ง (pellets of flour) จึงไม่อยู่ในข่ายของพิกัดที่ 11.04 เสียตั้งแต่
ต้น แต่สิ่งที่ เป็นปัญหาที่จะตามมาก็คือ เมื่อมีการเปลี่ยนพิกัดเป็นระบบฮาร์โมนี
แล้ว ประเภทพิกัดที่ 07.14 จึงได้รวมเอาพิกัดที่ 11.04 ซึ่งเป็นแป้งเข้ามารวม
กับพิกัดที่ 07.06

⁶³ สุรเกียรติ์ เสถียรไทย, เรื่องเดิม, หน้า 136.

⁶⁴ LUMA VS. Hauptzollamt Dvisburg Cose 38/76, (1976) ECR 2027; และ McGovern, E, Supra rote 30, หน้า 112.

⁶⁵ ดูคดีที่ 36/71 ของศาลยุติธรรมยุโรป และศาลการคลังของสห
พันธ์ (The Federal Finance Court) ก็ได้อ้างถึงคำตัดสินดังกล่าวของศาล
ยุติธรรมยุโรป โดยกล่าวไว้ในคดีอื่น แต่มีสาระสำคัญว่าการผ่านกระบวนการจัด
ต่าง ๆ ไม่กระทบการจัดประเภทภาษีศุลกากรของสินค้า

สิ่งที่จะต้องพิจารณาก็คือ เพราะเหตุใดจึงเห็นว่าจะเกิดปัญหา เมื่อมีการนำแบ่งตามพิกัดที่ 11.04 มารวมไว้ในพิกัดที่ 07.14 ตามระบบ ฮาร์โมนไนส์

ข้อเท็จจริงก็คือ ตามพิธีสารต่ออายุความตกลงความร่วมมือ ระหว่างราชอาณาจักรไทย กับประชาคมยุโรป ด้านการผลิต การตลาด และการค้ามันสำปะหลัง ข้อ 3(1) ได้บัญญัติว่า "สำหรับปริมาณที่ตกลงกันไว้นี้ ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป จะยังคงใช้อัตราการเรียกเก็บภาษีขาเข้าสูงสุดร้อยละ 6 ของราคาตามมูลค่า กับหัวมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ซึ่งได้นำเข้าใน ปัจจุบันภายใต้ความตกลงความร่วมมือ ซึ่งรวมถึงมันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง อันเป็นผลจากกรรมวิธีแปรรูป ซึ่งหัวมันได้ถูกป่นให้เป็นแป้งก่อนการอัดเม็ด..."

ซึ่งตามข้อตกลงนี้ ได้ขยายความหมายของอัดเม็ดว่าหมายถึง "สิ่งที่ได้ทำเป็นแป้ง ปน ก่อนที่จะนำมาอัดเม็ด" ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาเกี่ยวกับเรื่องมันสำปะหลังอัดเม็ดหรือเม็ดแป้งนี้ เมื่อสิ้นอายุสัญญา ประชาคมยุโรปจะสามารถอ้างว่าประเทศไทยเองก็ยอมรับเป็นลายลักษณ์อักษร ว่าส่วนหนึ่งของมันอัดเม็ดของไทยได้ทำมาจากแป้ง หรือมันปนก่อนอัดเม็ด ซึ่งทำให้ตรงกับข้ออ้างที่ประชาคมยุโรปได้หยิบยกมากล่าวเสมอว่า มันเม็ดของไทยไม่ใช่มันอัดเม็ด แต่เป็นมันแป้ง ต้องจัดเข้าพิกัดที่ 07141010 ซึ่งมีอัตราภาษีสูงมากจนขายในยุโรปไม่ได้

การยอมรับข้อ (3) นี้ เป็นอันตราขมาก เพราะจะเป็นการที่กฎหมายจะปิดปากฝ่ายไทยในการเจรจากับประชาคมยุโรปในเรื่องดังกล่าว ซึ่งทำให้ประชาคมยุโรปจะมีเงื่อนไขในการเจรจาต่อรองในอนาคต ซึ่งเป็นอำนาจต่อรองที่เป็นเรื่องทางกฎหมาย

จะเห็นว่าปัญหาของการส่งออกมันสำปะหลังในส่วนของพิกัดอัตราศุลกากรนั้น ได้เกิดขึ้นเนื่องจากการได้มีการนำเอาการจำแนกประเภทสินค้าระบบฮาร์โมนไนส์มาใช้แทนระบบ CCCN เดิม ทำให้มีการย้ายสินค้าในพิกัดที่ 11.04 มารวมไว้ในพิกัดที่ 07.14 โดยรวมกับพิกัดที่ 07.06 ซึ่งเป็นของคนละลักษณะ ทำให้ประชาคมยุโรปอ้างจุดเปลี่ยนแปลงนี้ ไปใช้ประกอบกับข้อความตามข้อ 3 ตามพิธีสาร ตามที่กล่าวมาแล้ว ไปเป็นเครื่องมือทางกฎหมาย เพื่อเป็นอำนาจต่อรองในอนาคต เมื่อสัญญาดังกล่าวสิ้นสุดลง ซึ่งอาจทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบต่อไปในภายหน้า

จะเห็นว่าปัญหาของการส่งออกมันสำปะหลัง ในส่วนของพิกัดอัตราศุลกากรนั้น ได้เกิดขึ้นเนื่องจากได้มีการนำเอาการจำแนกประเภทสินค้าระบบฮาร์โมนิซามาใช้แทนระบบ CCCN ทำให้มีการย้ายสินค้าในพิกัดหนึ่งไปรวมกับอีกพิกัดหนึ่ง ทำให้ประชาคมยุโรปใช้จุดบกพร่องนี้เพื่อเก็บภาษีแก้มันสำปะหลังที่ส่งไปจากประเทศไทยในอัตราที่สูง ทำให้ประเทศไทยต้องแก้ปัญหาเหล่านี้ ถึงแม้ว่าจะมีการนำเอามันสำปะหลังอัดเม็ดของไทยไปวิเคราะห์พิสูจน์ และเป็นผลดีแก่ประเทศไทยก็ตาม แต่วิธีการวิเคราะห์นี้ก็ยังไม่มีความแน่นอน ทั้งนี้ เนื่องจากการตรวจวัดขึ้นอยู่กับการสุ่มตัวอย่าง ดังนั้น ข้อที่ควรระวังก็คือควรมีการทำบันทึกช่วยจำยื่นต่อประชาคมยุโรป เพื่อยืนยันว่ามันสำปะหลังอัดเม็ดที่ส่งจากประเทศไทยทำจากมันเส้น ซึ่งจะต้องจัดมันสำปะหลังอัดเม็ดอยู่ในประเภทพิกัดที่ 0714.1099 และควรที่จะมีการหาวิธีที่จะวิเคราะห์ เรื่องการตรวจสอบมันอัดเม็ดของประชาคมยุโรป เพื่อใช้โต้แย้งกับประชาคมยุโรปในกรณีที่ประชาคมยุโรป วิเคราะห์มันสำปะหลังอัดเม็ดของไทยเป็นประการอื่น หรือในกรณีที่ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป จะพยายามยกเอาเรื่องนี้ขึ้นมากล่าวต่อไปในภายหน้า

3.7.3 ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อการบริหารงานของกรมศุลกากร

ปัญหาในแง่ของการบริหารงานของกรมศุลกากร เมื่อมีการนำระบบฮาร์โมนิซามาใช้แล้ว กล่าวโดยทั่วไปแล้วจะมีไม่มากนัก และกรมศุลกากรได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวไปตามลำดับ ปัญหาที่เห็นได้ชัดก็คือ

- ปัญหาที่เกิดจากการย้ายพิกัดสินค้า

แม้ว่าวัตถุประสงค์ของการเปลี่ยนมาใช้ พิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนิซาก็จะเป็นการเปลี่ยนแปลงเฉพาะในเรื่องของการจำแนกประเภทสินค้าเท่านั้น โดยจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอัตราอากร กล่าวคือในหลักการสินค้าประเภทใดเคยมีอัตราอากรเท่าใด ก็คงอัตราอากรเท่านี้ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากระบบฮาร์โมนิซามีการจำแนกประเภทสินค้าที่มีความละเอียดมากขึ้นกว่าระบบ CCCN รวมทั้ง มีการเปลี่ยนแปลงขอบเขตบางประเภทพิกัดและคำจำกัดความของคำบางคำ จึงมีผลให้สินค้าบางชนิดที่เคยอยู่ในประเภทสินค้าที่มีอัตราอากรต่ำ ย้ายไปอยู่ในประเภทพิกัดที่มีอัตราอากรสูง หรือในทางกลับกัน ในลักษณะเช่นนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการแบ่งประเภทสินค้า ไม่ใช่เพราะเจตนาเพิ่มอัตราอากร หรือลดอัตราอากรแต่

อย่างไร การเปลี่ยนแปลงนี้ในระยะแรกทำให้การจัดเก็บอาการของกรมสกุลากกร มีผลกระทบ ในกรณีปัญหา นี้ กรมสกุลากกร ได้ดำเนินการแก้ไข โดยการตรวจสอบสินค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงประเภทพิกัดหรือเปลี่ยนแปลงคำจำกัดความ ซึ่งทำให้อัตราอาการสกุลากกรเปลี่ยนไปและออกประกาศกระทรวงการคลัง^{๘๖} เพื่อให้อัตราอาการของสินค้าเหล่านั้นกลับอยู่ในระดับเดิม

- ปัญหาทางด้านศัพท์เทคนิค

ในการใช้พิกัดอัตราสกุลากกรระบบฮาร์โมนี มีสินค้าหลายประเภทพิกัดที่เป็นศัพท์เทคนิค ต้องอาศัยเกณฑ์หรือคำทางวิทยาศาสตร์ หรือวิศวกรรมศาสตร์ มาเป็นตัวกำหนด จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่ทันสมัยในการวิเคราะห์หาค่าต่าง ๆ เหล่านี้ กรมสกุลากกรยังขาดเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทันสมัยที่จะต้องนำมาใช้ในการวิเคราะห์ ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และการผ่านพิธีการของผู้นำเข้าต้องเกิดความล่าช้า ซึ่งปัญหานี้กรมสกุลากกรได้พยายามดำเนินการแก้ไข โดยมีการจัดทำคู่มือคำอธิบายศัพท์เทคนิคที่ปรากฏในพิกัดอัตราสกุลากกรระบบฮาร์โมนี เป็นหนังสือที่รวบรวมคำศัพท์แขนงต่าง ๆ เท่าที่ได้รับแจ้งว่ามีปัญหาในพิกัดอัตราสกุลากกรระบบฮาร์โมนี เช่น Vegetable Parchment ตามประเภทพิกัดที่ 48.06 หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้นโดยการแช่กระดาษคุณภาพดีที่ไม่ได้ใส่สารลดการซึมน้ำลงในน้ำกรด ซัลฟูริก ในเวลาไม่กี่วินาที กรดจะเปลี่ยนเซลลูโลสบางส่วน (เยื่อไม้) ให้อยู่ในรูป amyloid ซึ่งมีลักษณะเหมือนเฮลาติน และมีคุณสมบัติไม่ให้น้ำหรือแสงผ่านได้ เมื่อนำกระดาษนี้มาล้างอย่างทั่วถึงและทำให้แห้งแล้ว จะได้กระดาษที่แข็งแรงและทนทานกว่ากระดาษเดิม มีลักษณะโปร่งแสงและทนต่อน้ำมันหรือไข และยังอาจจะกันน้ำ และกันอากาศได้อีกด้วย ซึ่งเมื่อมีการจัดทำคำอธิบายแล้ว ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รวดเร็วขึ้น^{๘๗}

^{๘๖} ประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก 6/2531 และ ศก 11/2531

^{๘๗} ฉวีวรรณ นันทน์นฤมิตร, พิกัดอัตราสกุลากกรระบบฮาร์โมนี วารสารสกุลากกร ฉบับที่ 1 ปีที่ 1 (กรกฎาคม-สิงหาคม, 2530), หน้า 31.

- ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการจำแนกสินค้าที่มีความละเอียด ดังที่ได้ศึกษามาแล้วว่าการจำแนกประเภทสินค้าตามระบบฮาร์โมนีนั้น ได้มีการจำแนกสินค้าที่มีความละเอียดมากขึ้นกว่าระบบ CCCN เดิม ซึ่งการจำแนกที่ละเอียดนี้มีผลทั้งในด้านที่เป็นประโยชน์ และด้านที่เป็นปัญหา ในส่วนของปัญหานี้ เนื่องจากการจำแนกสินค้าที่มีความละเอียดมาก ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสน เช่น สินค้าในตอนที่ 72 ซึ่งหมายถึงเหล็กและเหล็กกล้า ตามระบบ CCCN เดิม นั้น ตามหมายเหตุ มิได้มีการระบุไว้อย่างชัดเจนเหมือนกับระบบฮาร์โมนี ตัวอย่างตามหมายเหตุข้อ (ญ) ผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการหล่อแบบต่อเนื่องที่มีหน้าตัดตัน จะผ่านการรีดร้อนขึ้นต้นหรือไม่ก็ตาม และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่มีหน้าตัดตัน ซึ่งไม่ได้ทำมากไปกว่าการรีดร้อนขึ้นต้น...

คำที่เป็นปัญหาก็คือ การรีดร้อนขึ้นต้นมีความหมายอย่างไร จะต้องมีการพิสูจน์อย่างไร และผลของการพิสูจน์เชื่อถือได้เพียงใด ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการจัดพิกัดแก่เจ้าหน้าที่มาก หรือตัวอย่างประเภทพิกัดที่ 72.08 ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์แผ่นรีดทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้าไม่เจือ ในข้อย่อ 1 มีความว่า "เป็นม้วน ไม่ได้ทำมากไปกว่ารีดร้อน มีความหนาน้อยกว่า 3 มิลลิเมตร และมีจุดครากอย่างน้อย 275 เมกะปาสกาล..."

คำที่เป็นปัญหา คือ จุดคราก หมายถึงอะไร มีวิธีพิสูจน์อย่างไร ต้องใช้เครื่องมือพิสูจน์ค่าของจุดคราก^{๑๑} ซึ่งมีความยุ่งยากและเป็นปัญหา

^{๑๑} จุดคราก(yield point) คำอธิบายศัพท์พิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนี ให้ความหมายว่า "เมื่อก่อนเหล็กถูกดึงด้วยแรงดึง ในเครื่องทดลองการยืดตัวของเหล็กจะตั้งต้นด้วยระยะน้อย ๆ และเป็นปฏิภาคกับน้ำหนักหรือแรงที่กระทำ การยืดตัวโดยการเป็นปฏิภาคนี้ จะดำเนินไปจนถึงขีดสุด พ้นจากขีดนี้ไปแล้วการยืดตัวจะไม่เป็นปฏิภาคกับน้ำหนักหรือแรงที่กระทำ ภายหลังจากถึงขีดสุดแล้วเพียงเล็กน้อย จะถึงจุดที่ก่อนโลหะนั้นยืดตัวออกไปโดยรวดเร็ว และการยืดตัวในช่วงหลังนี้ เมื่อใช้น้ำหนักหรือแรงที่กระทำไปโดยรวดเร็ว และการยืดตัวในช่วงหลังนี้ เมื่อใช้น้ำหนักเพิ่มหรือแรงที่กระทำเพิ่มขึ้นเท่า ๆ กับที่เพิ่มมาแล้วแต่ต้น จะทำให้ยืดมากกว่าเดิมหลายเท่า จุดที่โลหะตั้งต้นยืดตัวโดยไม่เป็นปฏิภาคกับน้ำหนักหรือแรงนี้ เรียกว่า จุดคราก"

ตามตัวอย่างที่นำมากล่าว ก็เพื่อจะได้เห็นว่าในการจำแนกประเภทสินค้าที่ละเอียด บางกรณีก็ทำให้เกิดปัญหา ซึ่งทำให้เกิดความยุ่งยากลำบากในการบริหารของกรมศุลกากรได้เช่นกัน

3.8 การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อโต้แย้ง ในการใช้ระบบฮาร์โมนีซ์ของประเทศไทย

จากที่ได้ศึกษาถึงพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนีซ์ ตามอนุสัญญาพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนีซ์มาแล้ว ว่ามีขั้นตอนในการจำแนกประเภทสินค้าอย่างไร และมีวิธีการที่จะจัดสินค้าเข้าประเภทพิกัดอย่างไรแล้ว สิ่งสำคัญที่ควรจะต้องนำมาพิจารณาก็คือในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากการใช้ระบบฮาร์โมนีซ์ ซึ่งเป็นกรณีที่ข้อโต้แย้งเกิดขึ้นภายในประเทศ จะมีกระบวนการวิธีอย่างไรที่จะจัดปัญหาข้อโต้แย้ง ในประเด็นปัญหานี้ จะแยกพิจารณาเป็น 2 กรณี คือ

3.8.1 กรณีมีข้อโต้แย้งและมีการแจ้งพิกัดโดยกรมศุลกากร

กรณีนี้จะเกิดขึ้น เมื่อมีการนำระบบฮาร์โมนีซ์มาใช้ในประเทศไทยแล้ว หากมีกรณีที่ผู้นำเข้าสินค้าชนิดหนึ่งชนิดใดเข้ามาภายในราชอาณาจักร และเมื่อผู้นำเข้าต้องการจะนำสินค้านั้นออกไปจากอารักขาของกรมศุลกากร ซึ่งในทางปฏิบัติผู้นำเข้าต้องจัดทำใบขนสินค้า โดยต้องสำแดงรายละเอียดต่าง ๆ ลงในใบขนสินค้านั้น เช่น ชนิดของ ราคาของ เครื่องหมาย เลขหมาย เมืองตราส่งและผู้นำเข้าต้องสำแดงด้วยว่าสินค้าของตนจัดอยู่ในประเทศพิกัดใด^{๑๑} เพื่อที่จะได้ชำระอากรให้ถูกต้องครบถ้วน เมื่อผู้นำเข้านำใบขนสินค้านั้นไปยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร เจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบความถูกต้องว่ารายการต่างๆ ที่สำแดงมานั้นถูกต้องหรือไม่ ในส่วนของพิกัดอัตราศุลกากร หากเจ้าหน้าที่เห็นว่าการจัดสินค้าเข้าประเภทพิกัดนั้นไม่ถูกต้อง ก็จะแจ้งให้ผู้นำเข้าทราบ ซึ่ง

^{๑๑} มาตรา 4๘ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 "ก่อนที่จะนำของใด ๆ ออกไปจากอารักขาของศุลกากร ผู้นำของเข้าต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร กับต้องยื่นใบขนสินค้าโดยถูกต้อง

หากผู้นำเข้ายังยืนยันตามที่ตนสำแดงไว้ในใบขนสินค้า กรณีก็จะเกิดปัญหาข้อ
โต้แย้งพิกัตเกิดขึ้น ซึ่งในการแก้ไขปัญหาข้อโต้แย้งนี้ จะมีการดำเนินการตาม
ขั้นตอนดังนี้

- ในกรณีที่สินค้านั้นมีใบขนสินค้าครบถ้วน เมื่อเกิดปัญหาขึ้น
หน่วยงานแรกที่รับใบขนสินค้า เช่น กองพิธีการและประเมินอากร ด้านศุลกากร
ต่าง ๆ เป็นต้น ก็จะส่งเรื่องไปให้กองพิกัตอัตราศุลกากรพิจารณา ซึ่งในการ
พิจารณานี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงของสินค้าชนิดนั้น
โดยการขอข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ตัวอย่างสินค้า หรืออาจจะส่งสินค้านั้นไปวิเคราะห์
พิสูจน์ว่าสินค้าชนิดนั้นมีลักษณะที่แท้จริงอย่างไร การวิเคราะห์พิสูจน์นี้อาจส่งไปยัง
กองวิเคราะห์สินค้า หรือกรมวิทยาศาสตร์ หรือกรมป่าไม้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับชนิดของ
สินค้า เมื่อได้ข้อเท็จจริงของสินค้านั้นแล้ว เจ้าหน้าที่ก็จะนำข้อเท็จจริงเหล่านั้น
มาพิจารณาประกอบกับข้อกฎหมาย โดยอาจจะใช้เอกสารประกอบการพิจารณา
เช่น หลักเกณฑ์การตีความ, Explanatory Note หรือ Compendium of
Classification Opinion

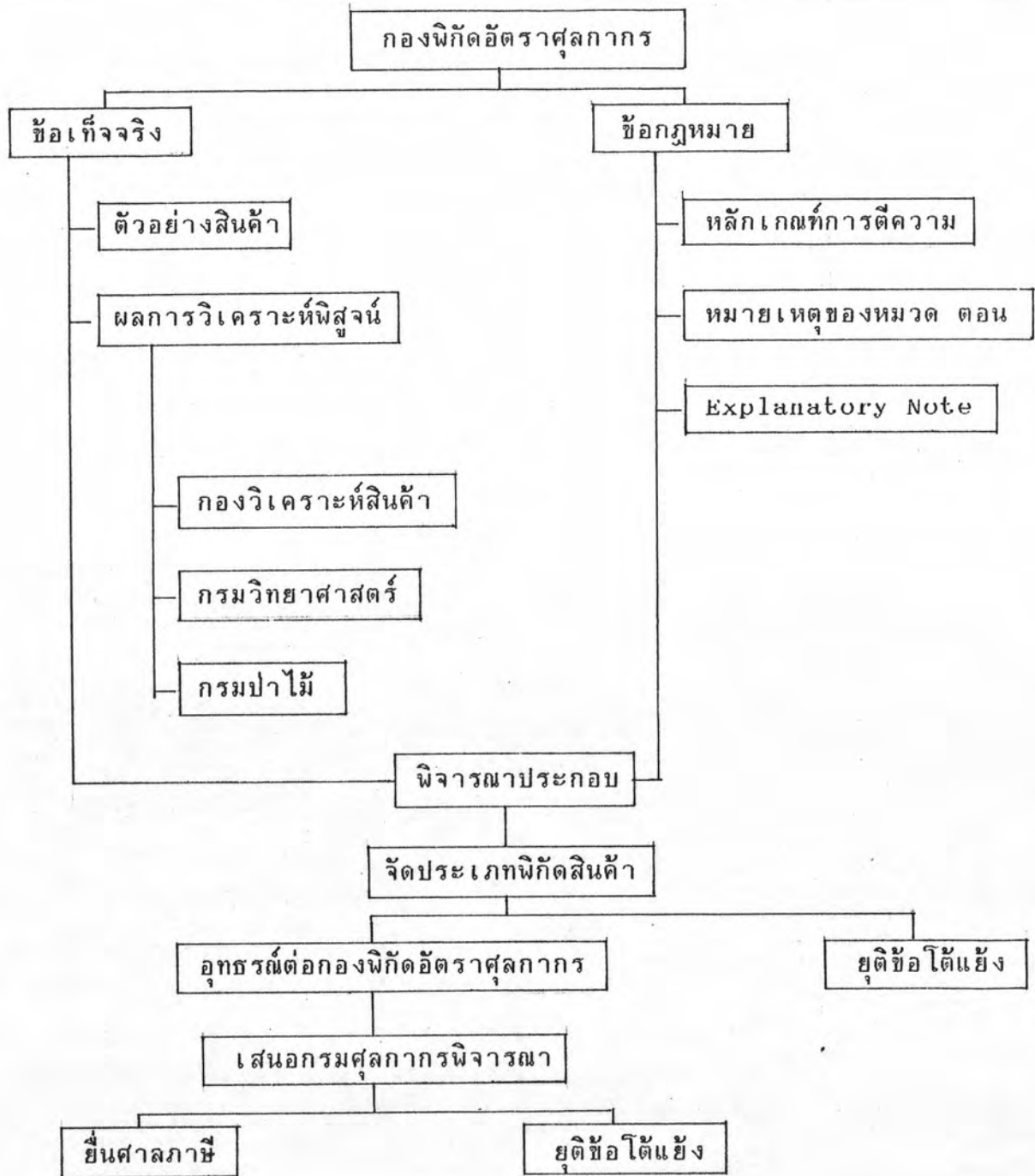
- เมื่อเจ้าหน้าที่พิจารณาจัดประเภทพิกัตสินค้านั้นแล้ว ก็จะแจ้ง
ให้ผู้นำเข้าทราบ

- ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่เห็นด้วย กับการจัดประเภทพิกัตดังกล่าว
ผู้นำเข้าก็สามารถที่จะยื่นอุทธรณ์ได้

- กองพิกัตอัตราศุลกากร เมื่อได้รับคำอุทธรณ์ก็จะนำเรื่องเสนอ
กรมศุลกากรเพื่อพิจารณา หากกรณีกรมศุลกากรมีความเห็นเช่นใดแล้ว ผู้นำเข้า
ยังไม่เห็นด้วยกับการชี้พิกัตดังกล่าว ผู้นำเข้าก็สามารถดำเนินการต่อไป

- ผู้นำเข้า นำข้อพิพาทนั้นขึ้นสู่กระบวนการยุติธรรมทางศาล

แผนผังการพิจารณาจัดประเภทพิกัดสินค้าเพื่อจัดซื้อโต้แย้งภายในประเทศ

ซึ่งจะนำข้อเท็จจริงในการปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาจัดประเภท พิกัดสินค้า ในกรณีที่กรมศุลกากรเป็นผู้ชี้พิกัดมากกว่า ดังนี้

ข้อเท็จจริง สินค้านำเข้าสำแดงเป็นแผ่นทองแดงเคลือบพลาสติก ใช้ผลิตวงจรไฟฟ้า เมื่อมีการตรวจสอบพบว่า สินค้าดังกล่าวมีลักษณะเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดกว้าง 18 นิ้ว ยาว 24 นิ้ว ตรวจสอบด้านหนึ่งเป็นพลาสติกมีความหนา 1.5 มิลลิเมตร อีกด้านหนึ่งเป็นทองแดงหนา ๐.๐7 มิลลิเมตร เป็นชนิดไม่เจือ

ปัญหาก็คือจะจัดสินค้านี้เข้าประเภทพิกัดใด ทั้งนี้ เนื่องจากสินค้านี้ดังกล่าวประกอบด้วยพลาสติกและทองแดง ซึ่งเป็นสารคนละประเภท

สินค้านี้ ผู้นำเข้าอ้างว่านำมาเพื่อใช้ผลิตแผงทางเดินวงจรไฟฟ้า เมื่อพิจารณาแล้ว จะเห็นว่าสาระสำคัญอยู่ที่แผ่นทองแดงมากกว่าแผ่นพลาสติก เนื่องจากแผ่นทองแดงจะทำหน้าที่เป็นสื่อในการเป็นตัวนำให้กระแสไฟฟ้าไหลผ่าน ในขณะที่แผ่นพลาสติกเป็นเพียงฉนวนเท่านั้น จึงจัดแผ่นทองแดงที่ใช้ในการผลิตแผงวงจรไฟฟ้าเข้าประเภทพิกัดที่ 741๐.21 โดยพิจารณาจากสาระสำคัญ ตามหลักเกณฑ์การตีความข้อ 3 (ข) ⁷⁰

ข้อเท็จจริง สินค้านำเข้าสำแดงเป็นนาฬิกาควอทซ์ ลักษณะของสินค้าที่ตรวจสอบประกอบด้วย เข็มทิศ นาฬิกา เทอร์โมมิเตอร์ และกล่องสำหรับเก็บเหรียญรวมกันเป็นชุดเดียวกัน ที่ฐานเป็นแทป 2 หน้าใช้ติดกับโต๊ะหรือรถยนต์

ปัญหาก็คือ จะจัดสินค้าชนิดนี้เข้าประเภทพิกัดใด เนื่องจากสินค้านี้ดังกล่าวประกอบด้วยของถึง 4 ชนิด

จากการพิจารณา เนื่องจากส่วนประกอบทั้ง 4 ชนิดนี้ ต่างมีสาระสำคัญเท่าเทียมกัน อาศัยหลักเกณฑ์การตีความตามข้อ 3 (ค) จึงจัดสินค้านี้ดังกล่าวเข้าประเภทพิกัดที่ 91๐๙.๙๙ ซึ่งเป็นพิกัดของในฐานะเป็นของที่อยู่ในประเภทลำดับหลังสุด ⁷¹

⁷⁰ ตามหนังสือที่ กค.๒613/(4) 17

⁷¹ ตามหนังสือที่ กค.๒613/(4) 766

ข้อที่ควรพิจารณาก็คือ การพิจารณาตัดสินค่าเข้าประเภทพิกัต โดยอาศัยหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามที่กรมศุลกากร แจ้งประเภทพิกัตสินค้านำเข้า ในกรณีที่มีข้อโต้แย้ง จะมีผลผูกพันตามคำวินิจฉัยนั้นมากน้อยเพียงใด

ในกรณีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น ในการที่กรมศุลกากรได้แจ้งประเภทพิกัตสินค้า ซึ่งในการพิจารณาจัดประเภทพิกัตสินค้านำเข้า จะต้องอาศัยหลักเกณฑ์การตีความพิกัตอัตราศุลกากร ตามมาตรา 15 ของพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. 253๘ ซึ่งบัญญัติให้อธิบดีมีอำนาจที่จะตีความพิกัตอัตราศุลกากรที่นายพระราชกำหนด โดยให้ถือตามหลักเกณฑ์การตีความที่กำหนดไว้ในภาค 1 ของพระราชกำหนดฯ โดยพิจารณาประกอบคำอธิบายพิกัตอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนีซ์ ในทางปฏิบัติ เมื่ออธิบดีกรมศุลกากรได้ตีความเพื่อจัดประเภทพิกัตสินค้านำเข้าแล้ว ก็ยังไม่ถือว่าเป็นที่สุด ผู้นำเข้ามีสิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์ต่อกรมศุลกากรได้ และหากยังหาข้อยุติไม่ได้ ผู้นำเข้าก็มีสิทธิที่จะนำข้อโต้แย้งนั้นยื่นฟ้องต่อศาล และศาลมีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยว่าการตีความนั้นถูกต้องตามข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายหรือไม่⁷² ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ถือว่าการตีความของอธิบดีกรมศุลกากร เป็นที่สุด เหตุผลก็คือ การตีความของอธิบดีกรมศุลกากรเป็นการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร ศาลอันเป็นฝ่ายตุลาการย่อมมีอำนาจที่จะตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยตรวจสอบทั้งด้านข้อเท็จจริง ว่าของที่นำเข้านั้นเป็นอะไร ส่วนในข้อกฎหมายก็ตรวจสอบว่าการตีความของอธิบดีกรมศุลกากร เป็นไปตามหลักเกณฑ์การตีความตามที่กำหนดไว้ในภาค 1 ของพระราชกำหนดฯ หรือไม่ กล่าวโดยสรุปแล้ว กรณีเกิดข้อโต้แย้งแล้ว หากกรมศุลกากรได้แจ้งพิกัตแก่ผู้นำเข้าแล้ว การแจ้งประเภทพิกัตดังกล่าว ไม่มีผลผูกพันผู้นำเข้าแต่อย่างใด

3.8.2 กรณีมีข้อโต้แย้ง และกรมศุลกากรขอคำปรึกษาปัญหาพิกัตจาก คณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร

ในขั้นตอนที่จะต้องมีการพิจารณาตัดสินค่าเข้าประเภทพิกัต นั้น หากกรณีสินค้านั้นมีปัญหาซึ่ง ไม่อาจชี้ได้แน่ชัดว่าสมควรที่จะจัดอยู่ในประเภทพิกัตใด

⁷² ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม "ข้อสังเกตเกี่ยวกับคดีศุลกากรที่ขึ้นสู่ศาล" คุลนาท เล่มที่ 1 ปีที่ 34 (มกราคม-กุมภาพันธ์, 253๘) หน้า 38.

กรมศุลกากร อาจขอปรึกษาปัญหาพิกัดอัตราศุลกากรนั้นต่อคณะกรรมการความร่วมมือทางศุลกากร ซึ่งตั้งแต่เริ่มมีการนำระบบฮาร์โมนีมาใช้ กรมศุลกากรได้ดำเนินการขอคำปรึกษาไปทั้งสิ้น 18 เรื่อง⁷³ ซึ่งในการขอคำปรึกษาจะมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- กรมศุลกากร ส่งเรื่องไปยังฝ่ายเลขานุการทางด้านการศึกษาปัญหาพิกัด (Nomenclature and Classification Directorate)

- ในขั้นตอนของการพิจารณา หากปัญหาที่ส่งไปนั้นเป็นเพียงการขอความเห็น ก็จะมีการพิจารณาปัญหานั้นโดยเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ แล้วแจ้งความเห็นดังกล่าวไปยังประเทศที่มีปัญหา

- หากกรณีเรื่องที่ส่งไปนั้น เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ก็จะมีการนำเสนอเข้าในการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาปัญหาพิกัดระบบฮาร์โมนี (Harmonized System Committee) เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเป็นเช่นใดแล้ว ก็จะส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการชุดใหญ่ของคณะกรรมการความร่วมมือทางศุลกากร ซึ่งจะมีการจัดประชุมปีละครั้ง⁷⁴ เพื่อรับรองการชี้พิกัดนั้น เมื่อได้มีการรับรองแล้วก็จะส่งเรื่องกลับไปยังประเทศที่มีปัญหา และหากทางคณะกรรมการความร่วมมือทางศุลกากร เห็นว่าปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญ ก็จะนำไปจัดพิมพ์ใน Classification Opinion และแจ้งให้ทุกประเทศได้รับทราบถึงหลักเกณฑ์การจำแนกสินค้าชนิดนั้น

ซึ่งจะนำข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติกรณี ที่กรมศุลกากรได้ขอคำปรึกษาไปยังคณะมนตรีฯ มากล่าวดังนี้

ข้อเท็จจริง สินค้านำเข้าเป็น "Nintendo" Family Computer Main Unit HVC-๒๐1 เพียงอย่างเดียว กรมศุลกากรได้ขอคำปรึกษาว่าควรจะจัดสินค้านี้ดังกล่าวเป็นประเภทพิกัดที่ 84.71 ในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของเครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติ หรือเข้าประเภทพิกัดที่ 95.๐4 ในฐานะเป็นวีดีโอเกมส์ชนิดใช้กับเครื่องรับโทรทัศน์ หรือเข้าในประเภทพิกัดใด (ตามหนังสือที่ กค.๒612 (ก)/778)

⁷³ ดูภาคผนวก ฅ

⁷⁴ คณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร จะจัดให้มีการประชุมทุกปีปีละครั้ง ในระหว่างเดือนมิถุนายน โดยปกติจะจัดที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม

คณะกรรมการความร่วมมือทางศุลกากร ได้แจ้งเหตุผลประกอบการจัดประเภทพิกัต โดยสรุปดังนี้

1. ความในวรรคสุดท้ายของหมายเหตุ 5 ตอนที่ 84 กำหนดไม่ให้ประเภทพิกัต 84.71 คลุมถึง machine ที่มีส่วนที่กำหนดที่ประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติรวมอยู่ในตัวเครื่อง (incorporate) และทำงานได้เฉพาะอย่างที่มีใช้งานประมวลผลทั่วไป หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ประเภทพิกัต 84.71 ไม่คลุมถึง machine ที่ใช้เทคนิคการประมวลผลข้อมูลเป็น technical mean ในการทำให้ machine นั้น สามารถทำงานเฉพาะอย่างตามที่กำหนด เช่น กรณีของเครื่องเล่นเกมส์ เครื่องคำนวณคณิตศาสตร์ เครื่องตรวจวิเคราะห์โรค เป็นต้น machine เหล่านี้ ความในวรรคสุดท้ายของหมายเหตุ 5 ตอนที่ 84 กำหนดให้จัดเข้าในประเภทพิกัตที่เหมาะสมตามหน้าที่การทำงานของ machine นั้น หรือหากไม่อาจจัดเข้าได้ดังกล่าว ก็ให้จัดเข้า residual heading

2. เครื่องที่เป็นปัญหา ถือได้ว่าเป็น computerized game console ที่มี micro-processor with Random Access Memory ซึ่งถือเป็นหน่วย automatic data processing ประกอบรวมอยู่ในตัวเครื่องเพื่อให้เป็น technical mean ในการทำให้เครื่องทำหน้าที่หลักเป็นเครื่องเล่นเกมส์

3. เครื่องที่เป็นปัญหา จึงไม่อาจจัดเข้าประเภทพิกัต 84.71 ในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของเครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติ ตามข้อห้ามของความในวรรคสุดท้ายของหมายเหตุ 5 ตอนที่ 84

4. เครื่องนี้ ออกแบบมาเพื่อให้ทำหน้าที่หลักในการเล่นเกมส์ โดยเมื่อใส่ตลับเกมส์ และต่อพ่วงเข้ากับเครื่องรับโทรทัศน์ ผู้เล่น (หนึ่งหรือหลายคน) สามารถเล่นเกมส์ได้โดยกดปุ่มที่คันบังคับ และดูภาพได้จากเครื่องรับโทรทัศน์ machine ชนิดนี้ มีกำหนดไว้ชัดเจนในพิกัตย่อย 9504.10

ฉะนั้น คณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร จึงมีความเห็นว่าควรจัด "Nintendo" Family Computer Main Unit HVC-๓๐1 เข้าในพิกัตย่อย 9504.10 ตามหลักเกณฑ์การตีความข้อ 1 ในฐานะเป็นวิดีโอเกมส์ชนิดใช้กับเครื่องรับโทรทัศน์ ⁷⁵

⁷⁵ หนังสือที่ กค.๓๖29 (ก)/463

ในกรณีที่กรมศุลกากร ส่งเรื่องไปขอคำปรึกษาจากคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร คำวินิจฉัยของคณะมนตรีฯ จะผูกพันกรมศุลกากรหรือไม่ทางปฏิบัติปัจจุบัน เมื่อคณะมนตรีฯ ได้มีคำวินิจฉัยแล้ว กรมศุลกากรได้ยึดถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้นตลอดมา ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาว่ากรณีการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนี้เป็นความผูกพันในลักษณะใด

หากพิจารณาว่า คำวินิจฉัยนี้มีลักษณะเป็นความผูกพันตามกฎหมายหรือไม่ ก็สามารถแยกพิจารณาได้ 2 กรณี คือ

1. พิจารณาในแง่ของกฎหมายลายลักษณ์อักษร จะเห็นได้ว่าการขอคำปรึกษาไปยังคณะมนตรีฯ นี้ เป็นเพียงการขอความเห็นว่าสินค้าที่มีปัญหานั้นควรจัดอยู่ในประเภทพิกัดใด และการวินิจฉัยก็มีลักษณะเป็นเพียงคำแนะนำ (Recommendation) ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว คำแนะนำเป็นการกระทำที่มีขึ้นภายในกรอบของการสร้างกฎเกณฑ์ทางกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกระตุ้นให้ประเทศต่าง ๆ ประพฤติปฏิบัติตามในเรื่องใด ๆ ที่แนะนำ โดยมีความเชื่อมั่นว่าไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม ข้อความต่าง ๆ ในคำแนะนำ ไม่ถือว่าเป็นพันธะกรณีตามกฎหมาย⁷⁶ และไม่มีกฎหมายใดบัญญัติว่าคำวินิจฉัยนั้นให้มีผลผูกพันประเทศที่ขอคำปรึกษา อนุสัญญาพิกัดอัตราศุลกากรระบบอาร์โมไนซ์ ก็ไม่ได้มีการกำหนดถึงเรื่องดังกล่าว ดังนั้น หากพิจารณาในแง่ของกฎหมายลายลักษณ์อักษรแล้ว ประเทศไทยไม่มีความผูกพันใดต่อผลของคำวินิจฉัยดังกล่าว

2. พิจารณา ในแง่ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ซึ่งหมายถึงแนวปฏิบัติต่อกันระหว่างประเทศ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ที่นานาประเทศมีต่อกัน และได้ปฏิบัติต่อเนื่องกันมานับแต่อดีตอันยาวนาน และสืบเนื่องมาจนปัจจุบัน จนกลายเป็นที่ยอมรับเสมือนกฎหมาย และถือเป็นพันธะกรณีที่ต้องปฏิบัติต่อกัน

โดยสรุป กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ จะมีขึ้นเนื่องจากการรวมตัวกันปฏิบัติ (Practice) และมีความเชื่อมั่นว่าการปฏิบัตินั้นมีพันธะกรณีตามกฎหมาย (Opinion Juris) ซึ่งการที่มีการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยในปัจจุบัน จะมีลักษณะที่ทุกประเทศมีการปฏิบัติตามค่อนข้างสม่ำเสมอ แต่หากพิจารณาในด้านความเชื่อมั่นว่ามีพันธะกรณีตามกฎหมายแล้ว ในปัจจุบันยังไม่มี

⁷⁶ ลิกทิชย์ วีระชาญพิชิต มติองค์การระหว่างประเทศกับผลทางกฎหมาย, วารสารกฎหมาย ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (ธันวาคม 2529-มีนาคม 2530) หน้า 58.

ลักษณะของการ เชื่อว่าประเทศนั้นมีพันธะกรณีตามกฎหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากในบางกรณีหากคำวินิจฉัยของคณะมนตรีฯ นั้น ขัดกับหลักกฎหมายภายใน ประเทศไทย ก็มีได้ยึดถือตามคำวินิจฉัยนั้น จึงเห็นได้ว่าการถือปฏิบัติของประเทศไทย ยังไม่จัดเข้าในลักษณะของความผูกพัน ที่ต้องปฏิบัติตามหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ

สิ่งที่ต้องศึกษาต่อไปก็คือ การถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยในปัจจุบัน ประเทศไทยยึดถือหลักอะไรมาเป็นฐานรองรับ ซึ่งมีสิ่งหนึ่งที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบก็คือ การที่ประเทศต่าง ๆ อยู่ร่วมกันในสังคมระหว่างประเทศ และมีการรวมตัวกันจัดทำอนุสัญญาจำกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมไนซ์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการร่วมมือกันจัดทำระบบการจำแนกประเภทสินค้า ให้มีลักษณะที่เป็นเอกภาพ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สาเหตุที่ประเทศภาคีหรือประเทศที่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคี แต่ได้นำระบบฮาร์โมไนซ์ไปใช้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น อาจเกิดขึ้นเนื่องจากสภาพบังคับทางสังคมของประเทศต่าง ๆ ที่ใช้ระบบฮาร์โมไนซ์ คือว่าเมื่อประเทศต่าง ๆ ยอมปฏิบัติตามคำวินิจฉัย ทั้ง ๆ ที่ไม่มีผลบังคับตามกฎหมาย เพราะต้องการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอนุสัญญาฯ

สิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไปก็คือ การถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของทุก ๆ ประเทศในปัจจุบัน จะมีผลอย่างไรต่อไปในลักษณะของกฎหมายจารีตประเพณี

การถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยในปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่ามีสถานะเป็น *de lege ferenda* กล่าวคือ เป็นสิ่งซึ่งยังไม่เป็นกฎหมาย แต่ในอนาคตหากมีการปฏิบัติติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ และมีความเชื่อมั่นว่าการปฏิบัติตามนั้น มีพันธะผูกพันตามกฎหมาย ก็จะทำให้การปฏิบัตินั้นกลายเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้ทุกประเทศมีพันธะผูกพันต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยในฐานะเป็นกฎหมาย⁷⁷ ซึ่งมีตัวอย่างเช่นกรณีของแนวความคิดเรื่องเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ซึ่งที่ประชุมแห่งสหประชาชาติได้พิจารณาในสถานะของ *de lege ferenda* และได้มีการปฏิบัติตามอย่างมากมาย และชั่วระยะเวลาอันสั้นกฎเกณฑ์เกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะก็ได้ก่อตั้งขึ้นอย่างมั่นคง โดยกระบวนการของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ซึ่งในเรื่องของคำวินิจฉัยของคณะมนตรีฯ นี้ก็เช่นกัน หากคำวินิจฉัยได้มีการยึดถือปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ ก็อาจทำให้คำวินิจฉัยนั้นเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้ทุกประเทศมีพันธะผูกพันต้องปฏิบัติตาม ในฐานะของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ

⁷⁷ นิรุฒา ติงศรัทธี, ข้อพิจารณาบางประการว่าด้วย *lex ferenda* วารสารนิติศาสตร์ ฉบับที่ 4 ปีที่ 16 กันยายน 2529, หน้า 165-168.

3.9 ผลของการนำระบบฮาร์โมนีมาใช้โดยยังไม่เป็นภาคีของอนุสัญญา ศึกษาเปรียบเทียบกรณีเมื่อได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา

ดังที่ได้ศึกษามาแล้วว่าประเทศไทยได้มีการนำเอาพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนี ซึ่งกำหนดไว้ในภาคผนวกของอนุสัญญาพิกัดอัตราศุลกากร ระบบฮาร์โมนีมาใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2531 โดยมีการตราพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ขึ้นมารองรับ โดยที่ประเทศไทยยังมีได้เข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญาดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงโดยนำเอาระบบฮาร์โมนีมาใช้แทนระบบเดิมนั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทันต่อช่วงเวลาของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างสอดคล้อง ซึ่งสามารถขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ ทำให้มีความสะดวกในการติดต่อค้าขายกับประเทศคู่ค้าในต่างประเทศ เพราะนานาประเทศได้นำเอาระบบฮาร์โมนีไปใช้ในการจัดเก็บภาษี และจัดทำข้อมูลสถิติ และกิจการขนส่ง ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีการประมาณว่าประเทศที่ใช้ระบบฮาร์โมนีนี้ ได้ครอบคลุมมูลค่าทางการค้าระหว่างประเทศประมาณ 85% ของการค้าทั้งหมดของโลก

จากสภาวะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงไป อัตราการขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น จนทำให้มีแนวโน้มว่าประเทศไทยกำลังจะก้าวไปสู่การเป็นประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญในอนาคต ประกอบกับการลงทุนภายในประเทศก็มีกำลังการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ประเทศไทยจะเป็นประเทศอุตสาหกรรมในอนาคตภายใต้สภาวะการณ์เช่นนี้ จึงเห็นว่าจะมีความสมควรที่จะศึกษาถึงผลของการนำระบบฮาร์โมนีมาใช้โดยยังไม่เป็นภาคี โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีที่ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าประเทศไทยจะได้รับสิทธิและมีหน้าที่อย่างไรตามอนุสัญญา และมีผลกระทบต่อสถานะต่างๆ อย่างไรบ้าง อนุสัญญาพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนี ได้กำหนดสิทธิและหน้าที่สำหรับประเทศที่ใช้ระบบฮาร์โมนี โดยเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา ดังนี้

3.9.1 พันธะผูกพันของประเทศภาคี

3.9.1.1 ประเทศภาคีจะต้องจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับพิกัดอัตราศุลกากร และสมุดรหัสสินค้าเข้าและออก ให้สอดคล้องกับระบบฮาร์โมนี คือต้องจำแนกประเภทสินค้าออกเป็นประเภทและประเภทย่อย โดยจะไม่เพิ่มหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงความหมายของประเภทและประเภทย่อย และต้องให้หลักเกณฑ์

การตีความ หมายเหตของหมวด สองตอน และสองประเภทย่อยทั้งหมด (ดังที่ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 2)

3.9.1.2 กรณีหากต่อมามีการแก้ไขระบบสารโมโนที่ ประเทศภาคีต้องแก้ไขกฎหมายพิกัดอัตราศุลกากรขาเข้า และสมุดรหัสสถิติสินค้าขาเข้า และออกให้สอดคล้องด้วย ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่การแก้ไขระบบสารโมโนนั้นมีผลใช้บังคับ ตามมาตรา 16 ข้อ 5 ซึ่งวางหลักเกณฑ์ว่า ระบบการแบ่งกลุ่มสินค้าทางสถิติ ต้องจัดทำให้สอดคล้องกับระบบสารโมโนที่ได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแล้ว

3.9.1.3 กรณีหากประเทศใด ภาคยานุวัติ เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาฉบับนี้ในช่วงที่การแก้ไขระบบสารโมโนที่มีผลใช้บังคับแล้ว หรือในช่วงที่ประเทศภาคีทั้งหมดให้ความเห็นชอบการแก้ไขนั้นแล้ว ประเทศนั้น ๆ ต้องยอมรับส่วนที่แก้ไขนั้นด้วย ตามมาตรา 16 ข้อ 6 ซึ่งวางหลักเกณฑ์ว่า รัฐหรือสหภาพศุลกากร หรือเศรษฐกิจใด ๆ ซึ่งได้ลงนามโดยปราศจากข้อสงวนในการให้สัตยาบัน หรือให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติ อนุสัญญาฉบับนี้ ให้ถือว่าได้ยอมรับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงใด ๆ ดังกล่าว ซึ่งมีผลใช้บังคับ หรือเป็นที่ยอมรับตามบทบัญญัติแห่งวรรค 3 ในวันที่ตนได้ เข้าเป็นภาคีผู้ทำสัญญาอนุสัญญา

3.9.1.4 ประเทศภาคี ต้องจัดทำและเปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งสถิติการค้าเข้าและออกที่มีรายละเอียดถึงเลขระดับ 6 ตัว ของระบบ หรือหากเป็นความประสงค์ และริเริ่มของประเทศภาคีนั้นๆ จะเปิดเผยรายละเอียดเกินกว่านั้นก็ได้ ตามมาตรา 3 ข้อ 1(ข)

3.9.1.5 ประเทศภาคี ต้องระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างกัน ในการจำแนกประเภทพิกัดอัตราสินค้า การให้หลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการตีความ และการใช้ระบบสารโมโนที่ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในมาตรา 1๘ คือ

- ทำการเจรจาตกลงกันเท่าที่จะกระทำได้
- หากไม่สามารถทำการตกลงกันได้ ให้เสนอข้อ

พิพาทนั้นต่อคณะกรรมการระบบสารโมโน

- หากคณะกรรมการระบบสารโมโน ไม่สามารถระงับข้อพิพาทได้ ให้นำข้อพิพาทนั้น เสนอต่อคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร เพื่อให้ข้อแนะนำใกล้เคียงข้อพิพาทนั้น

- คู่กรณี ตกลงกันล่วงหน้าที่จะยอมรับข้อผูกพันตาม
คำแนะนำของคณะกรรมการระบบฮาร์โมนไนซ์ หรือของที่ประชุมคณะมนตรีความ
ร่วมมือทางศุลกากร

3.9.2 สิทธิของประเทศภาคี

สิทธิที่มีลักษณะ เป็นข้อยกเว้นต่อพันธะผูกพันในการจำแนกประเภท
สินค้า

3.9.2.1 ประเทศภาคีมีสิทธิปรับปรุงแก้ไข ข้อความ เครื่อง
หมาย หรือวรรคตอนในตัวระบบฮาร์โมนไนซ์ ในลักษณะที่ไม่เปลี่ยนแปลงสาระหรือ
ขอบเขต ความหมายของส่วนที่ปรับปรุงแก้ไข

3.9.2.2 ประเทศภาคี มีสิทธิเพิ่มเติมประเภทย่อยในกฎหมาย
พิกัดอัตราศุลกากรเข้า และในสมุดรหัสสถิติสินค้าเข้าและออกได้เท่าที่ต้องการ
หากการเพิ่มเติมนั้น ส่วนที่เกินรายละเอียดระดับเลขรหัส 6 ตัวของระบบ

3.9.2.3 ประเทศภาคีที่เป็นประเทศกำลังพัฒนามีสิทธิขอเลื่อน
เวลาการใช้ประเภทย่อยบางส่วน หรือทั้งหมดออกไปได้นานเท่าที่จำเป็น และ
สอดคล้องกับรูปแบบการค้าระหว่างประเทศและทฤษฎีที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหาร
ตัวระบบของประเทศ ตามมาตรา 4 ข้อ 1

3.9.2.4 ประเทศภาคีมีสิทธิคัดค้านการแก้ไขระบบฮาร์โมนไนซ์
ได้ในทุกขั้นตอนดำเนินการ

- ในขั้นตอนการพิจารณาของ คณะกรรมการระบบ
ฮาร์โมนไนซ์ ประเทศภาคีมีสิทธิเสนอข้อมูล ความเห็น ตั้งข้อสงวนและออกคะแนน
เสียงคัดค้านได้เท่าที่สัมพันธ์กับประเทศภาคีอื่น

- ในขั้นตอนการพิจารณาของที่ประชุมประจำปี ของ
คณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร ประเทศภาคีมีสิทธิเสนอข้อมูล ความเห็น
ตั้งข้อสงวนและออกคะแนนเสียงคัดค้าน รวมทั้ง มีสิทธิขอให้ที่ประชุมส่งเรื่องคืน
ให้คณะกรรมการระบบฮาร์โมนไนซ์พิจารณาทบทวนใหม่

- ในขั้นตอนที่ผ่านความเห็นชอบ ของที่ประชุม
ประจำปีแล้ว และเลขาธิการคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากรได้แจ้งมติให้

ประเทศภาคีทั้งหมดทราบ ประเทศภาคีที่มีสิทธิแจ้งการคัดค้านต่อเลขาธิการ ภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่เลขาธิการแจ้งมติให้ทราบ การคัดค้านในชั้นตอนนี้ จะมิผลให้การแก้ไขไม่มีผลใช้บังคับ หากประเทศภาคีนั้นไม่ถอนการคัดค้านใน ภายหลัง

3.9.2.5 ประเทศภาคี มีสิทธิไม่เปิดเผยสถิติตัวเลขสินค้าเข้า และออกต่อสาธารณชนได้ หากมีเหตุผลสนับสนุนอย่างชัดเจน อาทิ เหตุผลด้าน รักษาความลับทางการค้า หรือความมั่นคงแห่งชาติ

3.9.2.6 ประเทศภาคี มีสิทธิคัดค้านการแก้ไขเพิ่มเติม Explanatory Note คำวินิจฉัยนิกัดอัตราศุลกากร และข้อเสนอแนะดังกล่าว ได้ในทุกขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- ในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการ ระบบ สาร์โมไนซ์ ประเทศภาคีที่มีสิทธิเสนอข้อมูล ความเห็น ตั้งข้อสังเกต และออก คะแนนเสียงคัดค้านได้เท่าเทียมประเทศภาคีอื่น

- ในขั้นตอนการพิจารณาของที่ประชุมประจำปี ของ คณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร ประเทศภาคีที่มีสิทธิเสนอข้อมูล ความเห็น ตั้งข้อสงวนและออกคะแนนเสียงคัดค้าน รวมทั้ง มีสิทธิขอให้ที่ประชุมส่งเรื่องคืน ให้คณะกรรมการระบบสาร์โมไนซ์ พิจารณาทบทวนใหม่

สิทธิอื่น ๆ

- ประเทศภาคี มีสิทธิในการแก้ไขปรับปรุงอัตรา อากรอย่างอิสระ ตามมาตรา 9 ซึ่งกำหนดว่ามีให้ถือว่าอนุสัญญาฉบับนี้มีผลผูกพัน ใด ๆ ต่อภาคีผู้ทำสัญญาเกี่ยวข้องกับอัตราภาษีศุลกากร

- ประเทศภาคีที่มีสิทธิในการเสนอปัญหาพิกัด การแก้ไข หรือเพิ่มเติมความในตัวของอนุสัญญา Explanatory Note หรือสรุปรวม คำวินิจฉัยพิกัด เสนอปัญหาหรือข้อเสนออื่นใดที่เกี่ยวกับการตีความ หรือการใช้ ระบบสาร์โมไนซ์ ให้คณะกรรมการระบบสาร์โมไนซ์พิจารณา โดยมิสิทธิขอให้ สำนักงานเลขาธิการคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร จัดทำเอกสารศึกษา เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมใช้ประกอบการพิจารณาได้ด้วย

- ผู้แทนประเทศภาคี มีสิทธิเข้าประชุมในคณะกรรมการระบบฮาร์โมนไนซ์ และในคณะกรรมการ หรือคณะทำงานที่คณะกรรมการระบบฮาร์โมนไนซ์ตั้งขึ้นในฐานะเป็นสมาชิก ซึ่งจะสามารถร่วมแสดงข้อคิดเห็นให้ข้อสังเกต คัดค้าน หรือสนับสนุนในเรื่องที่มีการพิจารณาในที่ประชุม

- ผู้แทนประเทศภาคี มีสิทธิออกคะแนนเสียงในที่ประชุมคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือที่ประชุมประจำปี คณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากรในเรื่องใด ๆ เท่าที่อยู่ในกรอบของระบบฮาร์โมนไนซ์ ในส่วนที่ตนยอมรับ และมีพันธะผูกพันอยู่ด้วย ทั้งนี้ โดยมี 1 คะแนนเสียงเท่าที่เทียบกับประเทศภาคีอื่น รวมทั้งเท่าที่เทียบกับ 12 ประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ซึ่งมีสิทธิออกคะแนนเสียงรวมกันได้เพียง 1 คะแนนเสียง

- ผู้แทนประเทศภาคี มีสิทธิได้รับเลือกเป็นประธานหรือรองประธานของคณะกรรมการระบบฮาร์โมนไนซ์ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานที่จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญา

- ประเทศภาคีที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา มีสิทธิขอความช่วยเหลือทางวิชาการในด้านต่าง ๆ จากประเทศภาคีที่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว อาทิ ในด้านการฝึกอบรมบุคลากร การปรับโอนนิเทศเข้าสู่ระบบฮาร์โมนไนซ์ การปรับปรุงนิเทศที่ปรับเข้าระบบฮาร์โมนไนซ์แล้วให้ทันสมัย ทันต่อการแก้ไขในแต่ละครั้ง

- ประเทศภาคี มีสิทธิลาออกจากการเป็นภาคีอนุสัญญาได้ทุกขณะ การลาออกจะมีผลภายหลัง 1 ปี นับแต่วันที่เลขาธิการคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากรได้รับตราสารแจ้งการลาออก หรือในวันอื่นใดภายหลังจากนั้นตามที่ประเทศภาคีได้แจ้งไว้ในตราสารแจ้งการลาออก

3.9.3 สรุปผลที่จะเกิดขึ้นกับสถานะต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญา

หากพิจารณาอย่างผิวเผินแล้ว จะพบว่าผลเสียของการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาพิกัดอัตราศุลกากร ระบบฮาร์โมนไนซ์ ก็คือการมีพันธะผูกพันที่ประเทศไทยจะต้องถือปฏิบัติ ในการจัดทำและปรับปรุงกฎหมายพิกัดอัตราศุลกากรเข้าและสมัครให้สถิติสินค้าเข้าออก ให้สอดคล้องเต็มรูปแบบของตัวระบบ

ฮาร์โมนีในทุกขณะ การต้องเปิดเผยต่อสาธารณชนถึงสถิติสินค้าเข้า-ออก ที่มี รายละเอียดเต็มรูปแบบของตัวระบบฮาร์โมนี การต้องระงับข้อพิพาทตามวิธีการที่กำหนดในต่วนสัญญา และการต้องถือปฏิบัติตามแนวคำวินิจฉัยพิพาทที่ถึงที่สุดแล้ว ของคณะกรรมการระบบฮาร์โมนี พันธะผูกพันเหล่านี้ อาจก่อให้เกิดการขาดความมีอิสระ และคล่องตัวในการดำเนินนโยบายและบริหารงานด้านพิกัดของกรมศุลกากร และในกรณีหากมีการแก้ไขตัวระบบฮาร์โมนีหรือคำวินิจฉัยข้อพิพาทที่ไม่เป็นคุณขึ้น และประเทศไทยต้องถือปฏิบัติตาม ก็อาจมีผลกระทบในด้านรายได้ที่กรมศุลกากรจัดเก็บ ด้านระดับความคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ ด้านการควบคุมการนำเข้าและอื่น ๆ ขึ้นได้

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเรื่องอย่างละเอียดโดยคำนึงถึงสถานะต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแล้ว อาจสรุปได้ว่าโอกาสที่ผลเสียเหล่านี้จะเกิดขึ้นมีน้อยมาก สถานะต่าง ๆ กล่าวได้ว่ามีดังนี้

3.9.3.1 สถานะด้านการจัดทำและปรับปรุงกฎหมายพิกัด และรหัสสถิติ กล่าวได้ว่าได้มีการดำเนินงานจนบรรลุพันธะผูกพันในด้านนี้เป็นส่วนใหญ่แล้ว จากผลของการตราพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 253๘ และการปรับปรุงรหัสสถิติสินค้าเข้า-ออก ให้สอดคล้องเต็มตามรูปแบบของตัวระบบฮาร์โมนี พันธะผูกพันในด้านนี้จึงเหลือเพียงการคอยติดตามปรับปรุงแก้ไขกฎหมายพิกัดและรหัสสถิติ ให้สอดคล้องกับการแก้ไขตัวระบบฮาร์โมนี อนึ่ง อนุสัญญานี้ กำหนดกรอบดำเนินการให้เห็นการแก้ไขตัวระบบฮาร์โมนีที่ทันสมัย และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี รูปแบบการค้าระหว่างประเทศ และความต้องการของผู้ใช้ พันธะผูกพันนี้จึงน่าจะเป็นผลดีแก่ประเทศไทยในการที่จะมีกฎหมายพิกัด และรหัสสถิติที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ระหว่างประเทศอยู่ตลอดเวลา

3.9.3.2 สถานะด้านการเปิดเผยสถิติสินค้าเข้า-ออก แก่สาธารณชน กล่าวได้ว่าพันธะผูกพันนี้เป็นสิ่งที่ประเทศไทยถือปฏิบัติอยู่แล้ว โดยมีการพิมพ์สถิติเข้า-ออกที่เก็บจากแหล่งข้อมูล ใบขนสินค้าขาเข้า และใบขนสินค้าขาออก ขึ้นจำหน่ายจ่ายแจกให้กับส่วนราชการและภาคเอกชน ในกรณีหากการแจ้งรายละเอียดของสินค้าบางชนิดที่มาก จนอาจมีผลเปิดเผยตัวเลขข้อมูลที่ไม่พึงเปิดเผยด้วยเหตุผลของความลับทางการค้า ความมั่นคงแห่งชาติ ฯลฯ อนุสัญญาลบนี้ได้กำหนดสิทธิให้กับประเทศไทย ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลเหล่านั้นได้ พันธะ

ผูกพันด้านนี้ จึงไม่ก่อผลเสียกับประเทศไทย ในทางตรงกันข้ามจะให้ผลดี กับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องใช้สถิติตัวเลขสินค้าเข้าออกเป็นฐานดำเนินการ เช่นการเจรจาทางการค้า การวิเคราะห์และกำหนดแผนทางการค้าและเศรษฐกิจ เป็นต้น ในการที่จะมีสถิติตัวเลขที่มีรายละเอียดมาก จัดแจ้งและเป็นแนวเดียวกับนานาชาติ

3.9.3.3 สถานะด้านการระงับข้อพิพาท แม้ประเทศไทยจะใช้ระบบการจำแนกประเภทพิกัดแบบสากลเป็นเวลานานแล้ว แต่กล่าวได้ว่าจวบจนถึงขณะนี้ประเทศไทยยังไม่มีกรอบและเวทีประชุมระหว่างประเทศ สำหรับระงับข้อพิพาทเทคนิคด้านนี้ กับประเทศคู่ค้าอย่างเป็นทางการ ในทางปฏิบัติต้องอาศัยเสนอเรื่องผ่านเลขาธิการ คณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร ให้นำเข้าบรรจุในระเบียบวาระการประชุมของคณะกรรมการระบบฮาร์โมนีในปัจจุบัน และเข้าประชุมปกป้องข้อพิพาทในฐานะผู้สังเกตการณ์ โดยไม่มีสิทธิเท่าเทียมผู้แทนจากประเทศภาคี เช่น ไม่มีสิทธิตั้งข้อสงวน ไม่มีสิทธิออกคะแนนเสียง เป็นต้น การเข้าเป็นภาคีและมีพันธะผูกพันในเรื่องนี้ จึงกล่าวได้ว่า โดยทั่วไปจะเป็นผลดีมากกว่าผลเสีย โดยเฉพาะในแง่เมื่อมีข้อพิพาทกับประเทศคู่ค้าที่ใช้เทคนิคการจัดประเภทพิกัด เป็นมาตรการกีดกันสินค้าส่งออกของไทย เช่น มันสำปะหลัง สิ่งทอ โดยประเทศไทยจะมีเวทีประชุมระหว่างประเทศ ที่จะนำข้อพิพาทตามกติกาสากล แทนการใช้มาตรการฝ่ายเดียวโต้ตอบระหว่างกัน ซึ่งฝ่ายไทยอาจอยู่ในฐานะเสียเปรียบ เนื่องจากความด้อยในด้านพลังอำนาจทางเศรษฐกิจ และการเมืองระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม การใช้เทคนิคด้านนี้ ในการกีดกันสินค้านำเข้าในราชอาณาจักรไทย ก็อาจได้รับแรงกดดันในลักษณะทำนองเดียวกัน

3.9.3.4 สถานะด้านการต้องถือปฏิบัติตามแนวคำวินิจฉัย ของคณะกรรมการระบบฮาร์โมนี ในทางปฏิบัติกับระบบ CCCN เดิม ที่ประเทศไทยเคยให้อยู่ กรมศุลกากรถือแนวคำวินิจฉัยเหล่านี้เป็นแนวปฏิบัติอยู่แล้ว สกเว้นกรณีที่ขัดกับความในกฎหมายพิกัดของไทย ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากไม่มีการแก้ไขกฎหมายพิกัดทันการแก้ไขระบบ หรือมีคำแปลเป็นภาษาไทยที่ไม่ตรงกับ ความหมายการค้าที่เป็นภาษาอังกฤษ ในตัวระบบการมีพันธะผูกพันส่วนนี้ จึงเป็นการเน้นและเปลี่ยนฐานะจากการยอมรับถือปฏิบัติโดยพฤตินัย มาเป็นยอมรับถือปฏิบัติโดยนิตินัย ซึ่งจะช่วยให้เกิดกรอบและวินัย ในการบริหารงานด้านนี้ของกรมศุลกากรอย่างเด่นชัดและแน่นอน ส่งผลให้เกิดความมั่นใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องในและนอกประเทศด้วย

อนึ่ง ควรพึงสังวรถึงผลข้างเคียงที่พันธะผูกพันอาจก่อให้เกิดขึ้นทั้งในด้านดี และเสียได้ กรณีหากมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการระบบฮาร์โมนีในข้อพิพาทที่ไทยมีกับประเทศคู่ค้า ในการจัดประเภทสินค้านำเข้าของไทย เป็นไปในทิศทางเดียวกับคำวินิจฉัยของกรมศุลกากร หรือคำพิพากษาของศาลไทย ผลดีจะเกิดขึ้นในการที่มีคำวินิจฉัยระดับระหว่างประเทศ มาเสริมฐานะคำวินิจฉัย หรือคำพิพากษาของฝ่ายไทย แต่หากเกิดกรณีที่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม พันธะผูกพันเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อนโยบาย มาตรการ หรือการดำเนินงานใด ๆ ที่อิงเกณฑ์การจำแนกประเภทสินค้าเป็นหลัก เช่น ต่อบรรณาคูที่กรมศุลกากรจัดต่อระดับการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ ต่อการควบคุมการนำเข้า เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เมื่อคำนึงถึงความพร้อมด้านบุคลากร และเครื่องมือที่กรมศุลกากรมีอยู่ในการปกป้องข้อพิพาท โอกาสที่จะเกิดผลเสียดังกล่าวจะมีอยู่น้อยมาก ประกอบกับการที่ประเทศไทย มีข้อผูกพันภายใต้กรอบความตกลงระหว่างประเทศ ในด้านอัตราอากรหรือมาตรการควบคุมต่าง ๆ เช่น ภายใต้แอกตต์ ครอบคลุมสินค้านำเข้าจำนวนไม่มากนัก ไม่เป็นอุปสรรคในการที่ประเทศไทยปรับปรุงมาตรการเหล่านี้ เพื่อขจัดหรือบรรเทาผลเสียที่อาจเกิดขึ้นได้ทันทั่วถึง